

**Maahanmuuttajat perussuomalaisten
kuntavaaliehdokkaiden vaalikone perusteluissa -
retorinen diskurssianalyysi**

Satu Prittinen
013024688
Maisterintutkielma
Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen
tiedekunta
Sosiaalipsykologia
Maaliskuu 2021

Tiivistelmä

Tiedekunta: Valtiotieteellinen

Koulutusohjelma: Sosiaalitieteiden maisteriohjelma

Opintosuunta: Sosiaalipsykologia

Tekijä: Satu Prittinen

Työn nimi: Maahanmuuttajat perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden vaalikone perusteluissa - retorinen diskurssianalyysi

Työn laji: Maisterintutkielma

Kuukausi ja vuosi: Maaliskuu 2021

Sivumäärä: 57

Avainsanat: maahanmuuttaja, perussuomalaiset, retoriikka, retoriset keinot, sisäryhmä ja ulkoryhmä, oikeistopopulismi

Säilytyspaikka: Helsingin yliopisto

Muita tietoja:

Tiivistelmä:

Maahanmuuttajiin ja maahanmuuttoon suhtautuminen on oikeistopopulististen puolueiden viimeisimmän nousun myötä muuttunut entistä kriittisemmäksi ja normalisoituneemmaksi osaksi niin julkista kuin poliittista keskustelua. Suomen poliittisista puolueista perussuomalaiset ovat profiloituneet voimakkaasti maahanmuuttoa vastustavaksi puolueeksi. Tässä tutkielmassa tarkasteltiin perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden Ylen vaalikoneen väittämään annettuja kannanottoja sekä heidän perusteluissaan käyttämää retoriikkaa suhteessa maahanmuuttajiin. Ontologinen lähestymistapa työssä on relationistinen, joten nämä kuvaukset nähdään osana vuorovaikutuksessa rakentuvaa todellisuutta, joka on alati muovautuvaa.

Tutkielman aineisto keskittyy vuoden 2017 kuntavaalien Ylen vaalikoneen väittämän ”*Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita*” kannanottoihin ja perusteluihin, joilla niitä on pyritty oikeuttamaan. Aineistossa on 387 ehdokkaan jättämä kannanotto neliportaiselle skaalalle täysin eri mieltä

– täysin samaa mieltä sekä perustelut tälle. Näistä ehdokkaista 190 tulivat valituiksi kunnan- tai kaupunginvaltuustoon ja 197 eivät. Tarkastelun kohteena olivat tavat, joilla maahanmuuttajia kuvattiin ja kuinka heidän tuloonsa omaan kotikuntaan suhtauduttiin, millaisia retorisia keinoja ehdokkaat käyttivät perusteluissaan sekä millaisia eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden käyttämissä retorisissa keinoissa voitiin tunnistaa.

Työn teoreettisena viitekehyksenä toimii retorinen diskurssianalyysi, jossa perusteluja on tarkasteltu vakuuttavan retoriikan käytön näkökulmasta sekä osana kulttuurista jatkumoa oikeistopopulistiselle suhtautumiselle maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin. Aineistosta voitiin tunnistaa kolme erilaista tapaa suhtautua eri maahanmuuttajaryhmien vastaanottoon, torjutut, ehdoin hyväksytyt sekä hyväksytyt tulijat. Näistä yleisin oli torjutut tulijat. Monet ehdokkaat torjuivat kaikki maahanmuuttajat, nimettyjä torjuttuja ryhmiä olivat nuoret miehet sekä elintasopakolaiset. Kokonaisia perheitä, naisia ja lapsia oltiin valmiita hyväksymään, mikäli tietyt ehdot täytyisivät. Aidosti hädänalaisia tai turvapaikan saaneita oltiin valmiita ottamaan vastaan jopa ilman ehtoja.

Perusteluissa yleisimmin käytettyjä retorisia keinoja olivat etäännytyks omista intresseistä, kontrastit, kategorisointi, talousperuste, ääri-ilmaisut, historiaperuste sekä uhkakuvat. Valituksi tulleiden kannanotot painottuivat ei-valituksi tulleita voimakkaammin täysin eri mieltä väittämän kanssa olleisiin. Valituksi tulleet käyttivät monipuolisemmin erilaisia retorisia keinoja vastauksissaan, ei-valituksi tulleet aloittivat useammin perustelunsa ääri-ilmaisulla ja vetosivat talousperusteisiin valituksi tulleita harvemmin.

Vaalikoneen toimintaperiaatteen kannalta saattoivat valituksi tulleiden ehdokkaiden kannanotot olla annettuja perusteluja merkityksellisempiä. Joidenkin maahanmuuttajaryhmien hyväksyminen ehdoilla tai ilman saattaa oikeuttaa toisten ryhmien kohtelemisen torjuttuina, vain uhkakuvien tai haittanäkökulmien kautta.

Sisällysluettelo

Johdanto	5
1. Oikeistopopulismi ja retoriikka	6
1.1 Oikeistopopulismin historiaa.....	7
1.2 Perussuomalaiset vuonna 2017.....	9
1.3 Oikeistopopulistinen retoriikka	10
1.4 Oikeistopopulistinen retoriikka Suomessa	11
2. Katsaus aiempaan diskursiiviseen maahanmuuttokriittiseen tutkimukseen	12
2.1 Jako sisä- ja ulkoryhmiin.....	13
2.2 Ryhmäjaon legitimoinnin retoriikka	14
3. Retorinen diskurssianalyysi	17
3.1 Retoriset keinot.....	18
3.2 Tutkimuskysymykset.....	21
4. Perussuomalaisten ehdokkaiden perustelut ja niiden retorinen diskurssianalyysi...22	
4.1 Perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden perustelut	22
4.2 Retorinen diskurssianalyysi perusteluista	23
5. TULOKSET.....	25
5.1 Maahanmuuttajat perussuomalaisten kuntavaaliohjelmassa 2017	25
5.2 Maahanmuuttajien kuvaukset ehdokkaiden kannanotoilleen antamissa perusteluissa.....	26
5.2.1 Torjutut tulijat.....	28
5.2.2 Ehdoilla hyväksytyt tulijat	30
5.2.3 Hyväksytyt tulijat.....	32
5.3 Käytettyjä retorisia keinoja.....	34
5.3.1 Yleisiä retorisia keinoja	35
5.3.2 Vähemmän käytettyjä retorisia keinoja	44

5.4 Eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden käyttämissä retorisissa keinoissa	45
5.4.1 Erot kannanotoissa	45
5.4.2 Erot käytetyissä retorisissa keinoissa.....	47
6. DISKUSSIO	50
Tutkimuksen eettiset kysymykset	56
Lähteet.....	58

Johdanto

Oikeistopopulistiset puolueet ovat viimeisen kymmenen vuoden aikana lisänneet kannatustaan monissa EU- maissa (Doerschler & Jackson, 2018), saaden useita paikkoja myös Euroopan parlamenttiin vuonna 2014 (Luo, 2017). Suomessa tätä poliittista orientaatiota edustava perussuomalaisten puolue sai vuonna 2011 ensimmäisen vaalivoittonsa ja on tämän jälkeen pitänyt yllä tai jopa lisännyt kannatustaan. Joulukuussa 2019 julkaistun mielipidemittauksen mukaan perussuomalaisten kannatus on yli 20 prosenttia (HS.fi, 12/2019).

Oikeistopopulistisille puolueille tyypillistä on valtaapitävien vastustaminen, etno-nationalismi ja maahanmuuttovastaisuus (Luo, 2017). Maahanmuuttovastaisten ja ksenofobisten ajatusten julkilausuminen on lisääntynyt viime aikoina, muuttaen sosiaalisia normeja sen hyväksyttävyydestä (Bursztyn ym., 2017).

Maahanmuuttovastaisia ajatuksia levitetään usein esimerkiksi poliittisten blogien tai Twitterin kautta (Sakki & Pettersson, 2016; Müller & Schwarz, 2019). Tyypillisesti pohjoismaiset oikeistopopulistiset puolueet käyttävät maahanmuuton vastustamisen perusteina hyvinvointivaltion ja maahanmuuton vastakkainasettelua, kuvaten usein maahanmuuttajat taloudellisena uhkana tai taakkana (Sakki & Pettersson, 2016; Keskinen, 2016).

Oikeistopopulistiset puolueet ovat saaneet lisää jalansijaa 1980-luvun puolivälistä saakka läntisessä Euroopassa. Puolueilla on selviä maakohtaisia eroja, mutta niitä kaikkia yhdistää vahva vaatimus maahanmuuton ja sitä kautta kulttuurisen ja uskonnollisen monimuotoisuuden rajoittamiselle. Poliittisen läpimurron jälkeen puolueet ovat usein saaneet paljon huomiota niin tutkijoilta kuin mediassa. (Ivarsflaten & Gudbrandsen, 2012; Mudde, 2019; Wodak, 2015.)

Tässä työssä tarkastellaan perussuomalaisten kuntavaalien 2017 ehdokkaiden antamia perusteluja Ylen vaalikoneen väittämään ” *Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita* ” retorisen diskurssianalyysin keinoin. Tarkastelussa ovat niin ehdokkaiden kannanotot kuin heidän perusteluissaan käyttämät retoriset keinot ja näiden mahdolliset erot valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden välillä. Tutkielmassa keskitytään maahanmuuttajia koskevaan väittämään, sillä maahanmuuton ja maahanmuuttajien vastustamisen on todettu olevan perussuomalaisten kannattajia

vahvasti yhdistävä tekijä (SK, 3/2020) ja siten kuntavaaliehdokkaiden väittämälle antamat perustelut voidaan nähdä heidän poliittisena kannanottonaan. Työn ontologinen lähestymistapa on relationistinen, jossa todellisuus nähdään sosiaalisesti rakentuvana ja jatkuvasti muovautuvana (Vera, 2016). Diskursiivinen lähestymistapa aineiston analysointiin tuo fokukseen kielenkäytön. Kielenkäyttö syntyy omassa sosio-kulttuurisessa kontekstissaan (esim. Jokinen ja Juhila, 2016, s. 54-55) ja tarkastelussa on se, millaisiksi maahanmuuttajat, pakolaiset tai maahanmuutto ilmiönä näissä kielenkäytön tilanteissa konstruoidaan.

Työn rakenne mukailee Wodakin (2015, s. 52) esittämää diskursiivishistoriallisen lähestymistavan rakennetta, jossa edetään taso kerrallaan laajemmasta kontekstista kohti analysoitavaa tekstiä. Kuntavaaliehdokkaiden kannanottojen ja perusteluita on mahdollista ymmärtää kokonaisvaltaisemmin, kun ne voidaan sijoittaa osaksi sitä jatkumoa, josta oikeistopopulismi ja siihen liittyvä retoriikka ovat rakentuneet. Luku 1 tuo esiin sosio-poliittista ja historiallista kontekstia sekä oikeistopopulismille että perussuomalaisten puolueen historialle. Luvussa 2 kuvataan nykykontekstina oikeistopopulistista retoriikkaa liittyen maahanmuuttajiin ja vuoden 2017 kuntavaaleja edeltäneitä käytettyyn retoriikkaan vaikuttaneita tapahtumia. Intertekstuaalisena linkkinä ehdokkaiden kannanottoihin ja niiden perusteluihin tarkastellaan perussuomalaisten vuoden 2017 kuntavaaliohjelma erityisesti maahanmuuttajiin liitettyjen kuvausten osalta luvussa 5, jossa myös esitellään tutkielman tulokset.

1. Oikeistopopulismi ja retoriikka

Populismi-termin juuret juontuvat latinan sanaan ”*populus*”, joka tarkoittaa kansaa. Populismilla on pitkä historia poliittisena ilmiönä; jo Rooman valtakunnan senaatissa toimi epävirallinen *Populares* ryhmittymä populistisine pyrkimyksineen. (Wodak, 2015, s. 8.) Pitkästä historiasta huolimatta, populismille ei ole olemassa teoriaa tai yhteisesti jaettuja kriteerejä, joiden perusteella olisi mahdollista määritellä mikä kuuluu populismiin ja mikä ei (Müller, 2017, s.16). Müller (2017, s. 16- 17) ehdottaa, että tullakseen määritellyksi populistiksi poliittisen toimijan on oltava kriittinen eliittejä kohtaan ja moniarvoisuuden vastustaja. Mudde (2019, s. 15) määrittelee populismin ideologiaksi, jossa yhteiskunta pohjimmiltaan jaetaan kahteen ryhmään; puhtaaseen kansaan ja korruptoituneeseen eliittiin.

Suurin osa Euroopan ja Yhdysvaltojen populistisista toimijoista sijoittuu poliittisen kentän oikealle laidalle (Wodak, 2015, s. 8), tyypillisimmin niin kutsuttuun radikaaliin oikeistoon (Mudde, 2019, s. 15). Radikaali oikeisto ja äärioikeisto molemmat vastustavat sotien jälkeistä liberaalia demokraattista konsensusta, mutta pyrkivät luomaan tähän muutosta erilaisilla keinoilla. Radikaali oikeisto vastustaa järjestelmää, etenkin vähemmistöjen oikeuksista huolta pitävää liberaalia demokratiaa, mutta pyrkii muutokseen järjestelmän sisällä. Radikaali oikeisto on linkittynyt populismiin ja uskoo kansan valtaan, äärioikeisto ei. Äärioikeisto vastustaa jopa kansan suvereniteettia ja enemmistön periaatetta, jotka ovat demokraattiselle toiminnalle välttämättömiä elementtejä. (Mudde, 2019, s. 15.) Tässä työssä keskitytään tarkastelemaan oikeistopopulismia ja siihen liittyvää retoriikka, jota Suomen kontekstissa edustaa perussuomalaisten puolue (esim. Wiberg, 2011, s. 20; Palonen & Saresma, 2017, s.13). Populismi on retoriikan kannalta merkittävä tekijä ja oikeiston konservatiiviset arvot vahvasti läsnä perussuomalaisten kuntavaaliohjelmassa vuodelta 2017 (Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma, 2017), joten tässä työssä käytetään jatkossa termiä oikeistopopulismi. Perussuomalaisten puolue kuvataan usein oikeistopopulistiseksi, vaikka termiä voisi vielä tarkentaa Mudden (2019, s.15) määritelmän mukaan radikaaliksi oikeistoksi.

1.1 Oikeistopopulismien historiaa

Lähihistoriassa oikeistopopulismille on voitu nimetä ainakin kolme aiempaa aaltoa maailmansotien jälkeisille vuosille. Näistä ensimmäinen sai alkunsa heti toisen maailmansodan jälkeen avoimen fasististen puolueiden ja neo-natsien muodossa. Toinen aalto sijoittui 1970-luvulle ja painotti vahvasti verotuksen vastustamista. Näiden molempien kannatus jäi marginaaliin. Kolmas aalto sai alkunsa 1980-luvun puolivälissä 30 miljoonan ihmisen muuttaessa Eurooppaan ja kesti selvästi edeltäjiään kauemmin. (Luo, 2017.) Populististen oikeistopuolueiden kannatus on ollut kasvussa 1980-luvun puolivälistä saakka Länsi-Euroopassa. Puolueilla on selviä maakohtaisia eroja, mutta niitä kaikkia yhdistää vahva vaatimus maahanmuuton ja sitä kautta kulttuurisen ja uskonnollisen monimuotoisuuden rajoittamiselle. Poliittisen läpimurtonsa jälkeen populistiset puolueet ovat usein saaneet paljon huomiota mediassa ja tutkimuskentällä. (Ivarsflaten & Gudbrandsen, 2012.)

Neljännän ja tuoreimman oikeistopopulistisen aallon alku voidaan sijoittaa vuosituhaten vaihteeseen (Mudde, 2019, s. 22). Wodak (2015, s. xi) nimeää muutamia tapahtumia, jotka ovat osaltaan vaikuttaneet oikeistopopulismin nousuun marginaalissa toimineista pienistä ryhmittymistä keskelle politiikan näyttämöä niin Euroopassa kuin Yhdysvalloissakin. Berliinin muurin kaatuminen vuonna 1989, terrori-iskut Yhdysvaltoihin 2001 ja Barack Obaman vaalivoitto vuonna 2008 ovat vaikuttaneet paitsi oikeistopopulismin nousuun, myös poliittisten toimijoiden käyttämän syrjivän, jopa rasisen retoriikan normalisoitumiseen. (Wodak, 2015, s. xi.)

Mudde (2019) on samaa mieltä vuoden 2001 terrori-iskujen merkityksestä, mutta nostaa esiin myös vuoden 2008 talouskriisin ja vuoden 2015 tavanomaista suuremman turvapaikanhakijoiden määrän EU:n alueella. Mudde ei kutsu tilannetta kriisiksi, sillä hänestä tilanteen teki haastavaksi vastaanottavien maiden kehno valmistautuminen ja tilanteen organisoinnin puutteet. Selkein ero kolmannen ja neljännen aallon välillä on, että viimeisimmässä aallossa oikeistopopulismi on todella noussut poliittisesta marginaalista keskiöön. Keväällä 2019 kolmella maailman viidestä väkirikkaimmasta valtiosta (Intia, Brasilia ja Yhdysvallat), oli oikeistopopulistinen johtaja. (Mudde, 2019, s. 22.) Samoin Euroopassa monet oikeistopopulistiset puolueet ovat saaneet lisääntyvässä määrin valtaa ja kannattajia neljännen aallon aikana (esim. SK, 3/2020). Oikeistopopulistien käyttämä retoriikka on myös normalisoitunut ja tulee usein toistetuksi mediassa sellaisenaan (esim. Wodak, 2015, s. x; Mudde, 2019, s. 13 & Palonen & Saresma, 2017, s. 15).

Oikeistopopulismia on tutkittu viime vuosina runsaasti ja useiden eri tieteenalojen näkökulmasta (esim. Kestilä-Kekkonen & Söderlund, 2014; Mols & Jetten, 2016; Keskinen, 2016; Sakki & Pettersson, 2016; Doerschler & Jackson, 2018; Lönnqvist ym., 2019). Oikeistopopulististen puolueiden retoriikassa on tunnistettavissa huolta valkoisen miehen itsestään selvänä ja normatiivisena pidetyn aseman uhatuksi joutumisesta. Samoin huolta herätetään länsimaisen sivilisaation turmeltumisesta tai tuhoutumisesta. (Keskinen, 2013.)

Oikeistopopulistiset puolueet puolustavat mielellään perinteistä perhettä ja vetoavat kansallistunteeseen (Adamson, 2019). Poliittiset vastustajat ovat oikeistopopulistien elinehto (esim. Van Kessel, 2011), usein poliittiset vastustajat näkevät vain rasisen puheen, jättäen huomiotta monet muut äänestäjäkuntaan vetoavat seikat (Adamson, 2019). Äänestäjäkuntaan ja oikeistopopulististen puolueiden menestykseen vaikuttavia

ilmiöitä ovat muun muassa globalisaatio, demokraattisten valtioiden vaikeus vaikuttaa poliittisiin prosesseihin sekä kasvava sosio-ekonominen eriarvoistuminen, joka heijastuu myös poliittiseen tasa-arvoon (Weisskircher, 2020).

Adamsonin (2019) mukaan oikeistopopulististen puolueiden menestyksen takana onkin rasismia vastustavien ja vasemmiston virheellisesti kohdennettu toimintamalli tämän torjumiseksi. Adamsonin (2019) mukaan vastustajien tarkastelu on usein naiivia ja perustuu pitkälti ajatukseen siitä, että oikeistopopulistiset puolueet tai heidän kannattajansa muuttavat toimintaansa, kunhan heidän tietoaan ja ymmärrystään lisätään. Tässä työssä tavoitteena on kartuttaa ymmärrystä perussuomalaisten ehdokkaisen käyttämästä retoriikasta kuntavaalien kontekstissa. Tavoitteena on lisätä tietoa ja ymmärrystä siitä, millaisilla vaikuttamisen keinoilla ehdokkaat pyrkivät potentiaalisia äänestäjiään vakuuttamaan.

1.2 Perussuomalaiset vuonna 2017

Perussuomalaisten läpimurto tapahtui vuoden 2011 eduskuntavaaleissa, joissa puolue sai 19,1 % kannatuksen, vuonna 2007 puolueen kannatus oli ollut vain 4,1%.

Perussuomalaiset vetosivat suomalaisten turhautumiseen muiden euroalueiden maiden taloudelliseen tukemiseen vuoden 2008 talouskriisin jälkeen. Maahanmuuttoon suhtauduttiin uhkana, EU jäsenyyteen kriittisesti ja Suomen virallisen kaksikielisyyden poistamista kannatettiin. (Ivarsflaten & Gudbrandsen, 2012.)

Kuntavaaleissa 2017 perussuomalaisilla oli eduskuntapuolueista vähiten naisehdokkaita listoillaan, vain 25 %. Eniten naisehdokkaita oli Vihreällä liitolla 58% ehdokkaista. Ehdokkailla oli myös puoluekohtaisia eroja tulotasoissaan. Perussuomalaisten ehdokkaat olivat pienituloisimpia 22 200 euron mediaanivuosituloillaan. Kokoomuksen ehdokkaiden vuositulot olivat suurimmat, mediaani 31 200 euroa. (SVT, Kunnallisvaalit, 2017.) Perussuomalaisten ehdokkaiden keski-ikä 2017 kuntavaaleissa oli 49,8 ja valittujen 48,8 vuotta. Perussuomalaisten ehdokkaista yli kolmannes oli työntekijä. (SVT, Kunnallisvaalit, 2017.) Perussuomalaisten puolueella oli ehdokkaita 3831, puolueen kannatus vaaleissa oli 8,8% (Tilastokeskus, Kannatus puolueittain, 2017). Vuoden 2012 kuntavaaleissa perussuomalaisten kannatus oli selvästi suurempi, menetettyjä paikkoja valtuustoissa on yli 400 (Aamulehti, 15.12.2017).

Perussuomalaisten puolueeseen kuuluu sekä 1960-1970-luvulla toimineen Veikko Vennamon johtaman Suomen Maaseudun Puolueen (SMP) kannattajakuntaa että jyrkempää maahanmuuttovastaisuutta edustava ryhmittymä. Näitä kahta eri alaryhmää puolueen sisällä on yhdistänyt kansanomaisen ja maskuliininen retoriikka, joka rakentuu vahvasti vastakkainasettelulle sekä puolueen pitkäaikainen puheenjohtaja Timo Soini. ”Maisterisjatkäksi” itseään tituleerannut Soini oli aiemmin ollut aktiivinen hajonneen SMP:n jäsen. Soini oli mukana perustamassa perussuomalaisten puoluetta vuonna 1995 ja luotsasi puoluetta puheenjohtajana vuosina 1997-2017. Vuoden 2011 eduskuntavaalien tulos nosti Perussuomalaiset pienimmästä eduskuntapuolueesta kolmanneksi suurimmaksi. Tuolloin perussuomalaiset jäivät kuitenkin omalla päätöksellään oppositioon. Päätös mahdollisti kriittisen vastakkainasetteluja painottavan retoriikan jatkamisen. (Palonen & Saresma, 2017, s. 13-14, 19, 22.)

Kuntavaalien 2017 aikaan puheenjohtajana toimi Timo Soini, joka ilmoitti alkukeväästä jättävänsä puolueen puheenjohtajuuden. Kesäkuun 2017 puoluekokouksessa maahanmuuttovastaista siipeä vahvasti edustava Jussi Halla-aho voitti puheenjohtajakisan. (Palonen & Saresma, 2017, s. 20.) Puolue on Halla-ahon puheenjohtajuuden aikana jatkanut suosionsa kasvattamista sekä vaikuttanut ottaneen entistä enemmän painotukseen maahanmuuttovastaisuuden (SK, 3/2020).

1.3 Oikeistopopulistinen retoriikka

Populismille tyypillistä on reaktiivisuus kulloisiin olosuhteisiin, tunteisiin vetoavat ja helposti omaksuttavat tavat ilmaista asioita. Populistit voivat pyrkiä muutokseen tai sen vastustamiseen ilman selkeää suunnitelmaa tämän toteuttamiseksi. (Wiberg, 2011, s. 15.) Populistinen retoriikka on mustavalkoista, yleisluontoista ja vaihtelevaa. Populismi on kansan puolella ja vastustaa lukemattomia asioita hyödyntäen ihmisten tyytymättömyyttä eliittiin, vallanpitäjiin ja poliittisiin päätöksiin. (Wiberg, 2011, s. 15-17.) Oikeistopopulistinen retoriikka hyödyntää myös erilaisia uhkakuvia, joita voidaan liittää talouteen, fyysiseen turvallisuuteen tai symbolisiin uhkiin esimerkiksi enemmistön kielelle ja kulttuurille (Schmuck & Matthes, 2017).

Oikeistopopulistinen retoriikka rakentuu usein propagandamaiseksi vastaukseksi, joka mukautuu erilaisiin tilanteisiin ja pelkoihin. Pelot voivat liittyä esimerkiksi työn menettämiseen, tuntemattomiin (eli maahanmuuttajiin) tai perinteiden ja arvojen menettämiseen. Oikeistopopulistit tarjoavat selkeitä ja yksinkertaisia vastauksia

pelkoihin ja huoliin, usein nimeten myös stereotypioihin nojaavan syntipukin koetuille vaikeuksille. (Wodak, 2015, s. 3-4.) Muukalaisten ja monikulttuurisuuden vastustaminen voi näyttäytyä silloin ratkaisuna vaikeisiin taloudellisiin ja poliittisiin tilanteisiin.

Populistit eivät ole kiinnostuneita kompromisseista ja ovat usein kyvyttömiä niihin (Wiberg, 2011, s. 15). Viitaten Taggartiin (2004) Wiberg (2011, s. 14) toteaa, että populistit kuvaavat itseään vastentahtoisiksi poliitikoiksi, joiden on tartuttava toimeen heidän itse määrittelemänsä kriisin takia. Populistit kuvaavat usein poliittiset vastustajansa suoranaiseksi vihollisiksi kehitellen erilaisia salaliittoteorioita mahdollisten tappioidensa perusteiksi (Müller, 2017, s. 47).

Vahva skeptisyys maahanmuuttoa kohtaan on ollut merkittävässä asemassa oikeistopopulististen puolueiden nousussa Euroopassa (Fangen & Vaage, 2018). Monet oikeistopopulistiset puolueet pyrkivätkin retoriikassaan vetoamaan kannattajiinsa kansallistunteen, perinteisten arvojen ja unohdetun kansanosan puolustajina (esim. Adamson, 2019; Cortes-Vazquez, 2019). Tarve tulla kuulluksi on merkittävä ja populistit tarjoavat kanavaa turhautumiselle, vihalle ja kaunalle (Müller, 2017, s.24). Tunteita herättävien argumenttien käyttäminen on poliittisille ehdokkaille kannattavaa. Herättämällä pelkoa, vihaa ja ahdistusta voidaan saada liikkeelle niin puolueen omaa kannattajakuntaa kuin sitoutumattomia äänestäjiä. Tunteita herättävät vetoamukset saavat usein myös hyvin mediassa näkyvyyttä ja saattavatkin usein hallita retoriikkaa vaalien alla. (Jerit, 2004.) (Oikeisto)populismia voidaan jopa kuvata ideologian sijaan retorisi-performatiiviseksi ilmiöksi, joka voimakkaiden vastakkainasettelujen kautta tarjoaa kohteita erilaisille tunteille (Palonen & Saresma, 2017, s. 17). Laskelmoitu väliinpitämättömyys sekä monipuolinen viestintä mahdollistaa useiden jopa toisilleen vastakkaisten yleisöjen tavoittamisen (Wodak, 2015, s. 46).

1.4 Oikeistopopulistinen retoriikka Suomessa

Pohjoismaisessa kontekstissa oikeistopopulistinen retoriikka nojaa vahvasti maahanmuuton ja hyvinvointijärjestelmän kytkemiseen toisiinsa (Sakki & Pettersson, 2016). Suomessa väestön ikääntyminen ja syntyvyyden laskeminen (Tilastokeskus, 2019) luovat otollisen pohjan retoriikalle, jossa maahanmuuttajat voidaan esittää uhkana hyvinvointivaltion ylläpitämiselle ja kuvata heitä ainoastaan taloudellisena taakkana (Keskinen, 2016). Perussuomalaisten retoriikassa maahanmuutto on suuressa roolissa,

paisi käytänteiden myös eri vähemmistöjen ryhmäkohtaisten oikeuksien kautta. Diskurssin tarkastelussa on syytä ottaa huomioon juuri enemmistön ja vähemmistön oikeudet hyvinvointivaltiokontekstissa. (Wahlbeck, 2016.) Oikeistopopulistinen retoriikka esittää usein enemmistöryhmien edustajat syrjinnän kohteena (Doerschler & Jackson, 2018). Keskinen (2016) käyttää artikkelissaan jaottelua nationalistiseen, sovinistiseen ja eksklusiiviseen ajattelutapaan, joilla perustellaan oikeutusta sosiaaliavustuksiin eri ryhmien edustajille.

Keskinen (2016) kuvaa nationalistista suhtautumista sosiaaliavustuksiin ajatuksena siitä, että avustukset kuuluvat vain niille, joilla on kyseisen maan kansalaisuus. Fokus on hyvinvointivaltion tulevaisuudessa ja sen taloudessa. Sovinistisessa suhtautumisessa sosiaaliavustuksiin oikeutukseksi ei riitä kansalaisuus, vaan avustukset kuuluvat vain ”meidän omille”. Tällöin maahanmuuttajat nähdään taloudellisena taakkana ja toiseuden kohteina. Eksklusiivinen malli rajaisi osan maahanmuuttajista kokonaan sosiaaliavustusten ulkopuolelle, asettaisi sen saamiselle ehtoja tai tarjoaisi maahanmuuttajille muuta väestöä pienempää määrää samasta avustuksesta. Tarkastellessaan puolueiden ohjelmien maahanmuuttoa koskevaa osaa sekä vuosien 2009-2011 eduskunnan linjauksia ja keskusteluja maahanmuutosta, Keskinen (2016) havaitsi, että perussuomalaisen puolue oli ainoa puolue, jonka puolueohjelmasta löytyi sovinistisen lähestymistavan argumentteja suhteessa sosiaaliavustuksiin. Perussuomalaisen puolueen suhtautuminen maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin on muuttunut 2012 ja 2017 kuntavaalien välillä entistä negatiivisemmaksi. Samanlaista kehitystä ei havaittu muilla puolueilla. (Lönngqvist ym., 2020.)

2. Katsaus aiempaan diskursiiviseen maahanmuuttokriittiseen tutkimukseen

Maahanmuuttokriittisyys lisääntyi Euroopassa Berliinin muurin kaatumisen jälkeen vuonna 1989. Tämän jälkeen esimerkiksi Itä-Euroopasta tulevat maahanmuuttajat kuvattiin usein ekonomisina maahanmuuttajina. Edeltävinä vuosikymmeninä maahanmuuttajia kutsuttiin vierastyöläisiksi, toisinaan heitä jopa houkuteltiin eri maihin, jotta saataisiin tekijöitä väheksytyille ja vältetyille töille. 1990-luvun alussa omaehtoisesti paremman elämän perässä tullessiin maahanmuuttajiin suhtauduttiin kriittisesti, he nostivat esiin jo pitkään läsnäollutta vähemmistöihin kohdistettua

ennakkoluuloisuutta ja rasismia. Tätä ruokkivat uudenlaiset pelot ja uhkakuvat, joissa maahanmuuttajat edustivat uhkaa niin taloudelle, kulttuurille, hyvinvoinnille kuin sivilisaatiollekin. (Wodak, 2015, s. x-xi.) Oikeistopopulistit ovat valjastaneet nämä tuntemattomia kohtaan koetut pelot omaksi edukseen, hyödyntäen esimerkiksi vuoden 2015 suurta turvapaikanhakijamäärää lietsomaan islamofobiaa ja nationalismia. Eurooppalaisia oikeistopopulisteja yhdistävät edellä mainittujen lisäksi Eurooppa kriittisyys, hyväntekemisen ja poliittisen korrektiuden vastustaminen. (Mudde, 2019, s. 22-24.)

2.1 Jako sisä- ja ulkoryhmiin

Sosiaalinen kategorisointi on ihmisille tyypillistä, jopa välttämätöntä ympäröivän maailman hallittavuuden ja ennakoitavuuden kannalta. Sosiaalipsykologiassa paljon käytetyt termit sisä- ja ulkoryhmä kuvaavat sitä yksinkertaisinta tasoa, jolla ihmiset tekevät eroa ”meidän” ja ”heidän” välille. Sisäryhmällä viitataan ryhmään, johon ihminen itse mieltää kuuluvansa ja ulkoryhmä taas edustaa ryhmää, johon ei koe kuuluvansa. (Shkurko, 2015.) Tällaista jaottelua käytetään paljon populistisessa retoriikassa, jopa siinä määrin, että voimakas eronteko ulkoryhmään vahvistaa omaan sisäryhmään kuulumisen kokemusta. Populistinen retoriikka esittää ulkoryhmät usein räikeän negatiivisessa valossa, jopa vihollisina. (Mancini, 2019.) Tunteita, etenkin pelkoa herättävät kuvaukset ulkoryhmistä ja niiden jäsenistä voivat vaikuttaa voimakkaasti ja pitkäkestoisesti potentiaalisiin äänestäjiin ja heidän päätöksiinsä (Jerit, 2004). Tähän voidaan pyrkiä esimerkiksi kotimaahan ja sen arvoihin liitettävillä tunteisiin vetoavilla argumenteilla (Mancini, 2019). Sisäryhmät kuvataan usein homogeenisempina kuin ne todellisuudessa ovat (esim. Wodak, 2015, s.54; Mancini, 2019).

Pohjoismaat on usein kuvattu pieninä, lähes merkityksettöminä toimijoina siirtomaa-aikana. Pohjoismaissa on kuitenkin pitkään tuotettu ja ylläpidetty siirtomaa-ajalta peräisin olevia ajatuksia rodullistamisesta sekä valkoisesta paremmuudesta. Valkoisuus liitetään myös länsimaisuuteen, johon kuuluminen ei ole ollut itsestänselvyys mongolien jälkeläisinä pidetyille suomalaisille. Tämä on korostanut tarvetta tehdä eroa ei-valkoisten toisten kanssa. (Keskinen, 2013.) Populismista on tullut entistä enemmän etno-nationalistisesti painottunutta (Wodak, 2015, s. 4). Maahanmuutto ja pakolaisuus

ovat olleet vuoden 2008 syksystä laajasti esillä suomalaisessa mediassa. Etenkin pakolaisuutta on kuvattu usein varsin ongelmakeskeisesti (Keskinen, 2013). Kvantitatiivisissa tutkimuksissa on havaittu, että maahanmuutto on merkittävin keino oikeistopopulististen äänestäjien äänestysaktiivisuuden lisääntymiselle (Fangen & Vaage, 2018).

Vuoden 2011 terroriteko Norjassa nosti keskusteluun islamofobian ja tekijän väitteen siitä, että poliittinen korrektiisuus on mennyt liian pitkälle (Keskinen, 2013). Keskinen (2013) havaitsi, että retoriikassa asetettiin vastakkain länsimainen sivistys ja muiden etenkin muslimien ja ei-länsimaisten barbaarius sekä naiivi monikulttuurinen eliitti ja urhean realistinen, mutta marginaaliin jäänyt intellektuelli kansanosa. Eliitin ja usein määrittelemättä jätetyn kansan vastakkainasettelu yhdistää eurooppalaista ja myös yhdysvaltalaisista oikeistopopulistista retoriikkaa (Fangen & Vaage, 2018).

Müllerin (2017, s.47) kuvaus populistista linkittyy vahvasti siihen, että populistit kokevat olevansa ainoita mahdollisia kansan edustajia ja puolustajia, joiden kaikki poliittiset vastustajat ovat kansan vihollisia ja korruptoituneita. Tämä moraalinen kannanotto kätkee sisäänsä sen, ettei populistien kansa tarkoita kaikkia tietyn maan kansalaisia vaan ainoastaan populistien kanssa samoin ajattelevia. Kriittiset kansalaiset voidaan poliittisten vastustajien tavoin kuvata vihollisina, todelliseen kansaan kuulumattomina. Populismi on siten myös aina identiteettipolitiikan muoto. (Müller, 2017, s. 17.)

2.2 Ryhmäjaon legitimoinnin retoriikka

Keskinen (2013) käyttää maahanmuuttoa vastustavasta oikeistopopulistisesta retoriikasta termiä valkoinen rajoja vartioiva maskuliinisuus (*white boarder guarding masculinity*). Rajojen ja valkoisen länsimaisen valtion suojeleminen ja puolustaminen ovat keskiössä ja maahanmuuttajaryhmiä kohdellaan valikoiden. Esimerkiksi valkoiset kristityt tai ulkomaiset vaimot ovat hyväksytyjä maahanmuuttajaryhmiä. Monien muiden oikeistopopulististen puolueiden tavoin perussuomalaiset edustavat eksklusiivista ja etnisyyteen perustuvaa nationalismia. Pyrkimään pitämään kansallisvaltion mahdollisimman homogeenisena sekä kulttuurisesti että etnisesti, puolueet haluavat rajoittaa sekä maahanmuuttoa yleisesti että toisinaan myös maahanmuuttajien oikeuksia. (Lönngqvist, Ilmarinen & Sorthaix, 2020.) Maahanmuuton

rajoituksia pyritään ihmisoikeuksien näkökulman sijaan linkittämään vahvasti turvallisuusnäkökulmaan (Wodak, 2015, s.54).

Oikeistopopulistien liittyttyä maahanmuuttokeskusteluun Euroopassa 1980-luvun lopulla, työperäiset maahanmuuttajat siirtyivät keskustelussa taka-alalle ja keskusteluun nousivat muslimimaahanmuuttajat, joiden kulttuurisella käytöksellä pyrittiin luomaan moraalista paniikkia. Muslimitaustaiset maahanmuuttajat kuvattiin uhkana heidän kulttuurinsa takia, joka nähtiin yhteensovittamattomana länsimaisen ja eurooppalaisen kulttuurin kanssa. (Fangen & Vaage, 2018.)

Wodakin (2015, s. 57-58) mukaan pelkoa ja erilaisia uhkakuvia käytetään runsaasti joidenkin ihmisryhmien toiseuttamiseen populistisessa retoriikassa. Toiseuttamisella tarkoitetaan jonkin ryhmän kuvaamista sisäryhmän sosiaalisten normien vastaisena. Tällaisella diskurssilla pyritään samalla rakentamaan kansallista identiteettiä epätodellisen homogeenisestä ja yhtenäisestä sisäryhmästä, jota on suojeltava erilaisilta vaaroilta. Taustalla vaikuttavat sekä perättömästi korostettu samankaltaisuus sisäryhmäläisten kesken että harhaluulo kaikkien ulkoryhmien erilaisuudesta suhteessa sisäryhmään. Näin vaaralliseksi kuvattujen ulkoryhmien sulkeminen yhteiskunnan ulkopuolelle tai torjuminen tulevat oikeutetuksi toiminnaksi. Tällaisten harhaanjohtavien ajatusten levittäminen laajalle yleisölle on mahdollista aiempaa tehokkaammin internetin kautta, jossa erilaisissa suljetuissa ryhmissä ei-faktoihin perustuvia uutisia kiertää runsaasti (Lönnqvist ym., 2020).

Polarisaatio on lisääntynyt poliittisen eliitin parissa jo 1970-luvulta lähtien. Yhdysvalloissa kahden puolueen järjestelmä on ajautunut entistä kauemmas toisistaan, toisen puolueen ajatukset yhä systemaattisemmin liberaalilla kannalla ja toisen konservatiivisella kannalla. (Lönnqvist ym., 2020.) Tämä voimakkaampi erottuvuus ja vastakkainasettelu puolueiden välillä luo uudenlaisia haasteita yhteistyölle puolueiden välillä. Oikeistopopulistinen nationalistinen retoriikka on myös yksilötason pyrkimystä merkityksellisyyteen ja subjektiivisuuden kokemukseen (Keskinen, 2013). Kahtiajako rakennettiin ”kansan” ja uhkaavien ulkoryhmien välille, uhkakuvien luomisessa hyödynnettiin erilaisia stereotyyppioita, biologisia metaforia sekä vahvaa vastustusta poliittiselle korrektiudelle (Fangen & Vaage, 2018). Oikeistopopulistiselle retoriikalle on tyypillistä käyttää käänteisiä rooleja oikeuttamaan joidenkin ihmisryhmien eksklusiota muista. Tähän linkittyvät myös syyllisyyden välttely ja siirtäminen muille sekä syntipukki- ajattelu. (Wodak, 2015, s. xxii.)

Euroopassa vuoden 2015 pakolaiskriisi on vauhdittanut poliittisten puolueiden polarisoitumista. Monet avoimesti maahanmuuttoa vastustavat äärioikeistopuolueet ovat kasvattaneet tämän jälkeen suosiotaan ja hyötyneet median rakentamista negatiivisista mielikuvista pakolaisia koskien. Suomessa voimakkaimmin tämä on vaikuttanut kahteen puolueeseen, jotka jo aiemmin edustivat vastakkaisia asenteita maahanmuuttajia kohtaan. Vihreiden maahanmuuttomyönteinen ja perussuomalaisten maahanmuuttokriittinen, jopa maahanmuuttovastainen retoriikka on lisääntynyt pakolaiskriisin jälkeen. Tämä on ollut havaittavissa niin uudelle kaudelle pyrkivien kuin uusien kunnallisvaaliehdokkaiden rekrytoinnissa. (Lönnqvist ym., 2020.) Aiheen tarkastelu on ajankohtainen ja tärkeä, sillä perussuomalaisten kannattajien asenteiden on havaittu muuttuneen muutaman vuoden takaisesta tarkastelusta entistä ksenofobisempaan ja maahanmuuttovastaisempaan suuntaan (SK, 3/2020).

Suomessa on suuria alueellisia eroja siinä, kuinka paljon maahanmuuttajia tai edes maahanmuuttajataustaisia ihmisiä asuu eri paikkakunnilla ja asuinalueilla. Monikulttuurisuuden kannattajat ja maahanmuuton vastustajat ovat lipumassa yhä kauemmas toisistaan, mikä lisää polarisoitumista (Lönnqvist ym., 2019). Tämä puolestaan tekee rakentavan, asiallisen ja faktoihin perustuvan keskustelun entistä vaikeammaksi.

Suomessa polarisoitumista kuvaa hyvin se, että lähes 90 % perussuomalaisen puolueen jäsenistä pitää maahanmuuttajia merkittävänä yhteiskunnallisena riskinä. Sen sijaan yli 60% Vihreän puolueen jäsenistä kokee, että maahanmuuttajat eivät ole merkittävä riski yhteiskunnalle. (Lönnqvist ym., 2020.) Koventunut retoriikka ja voimakas vastakkainasettelu ovat tulleet osaksi poliittista toimintakulttuuria. Äänestäjien huomion kiinnittäminen ja medianäkyvyyden lisääminen ovat tärkeitä keinoja tavoittaa potentiaalisia äänestäjiä. Kova, ajoittain jopa laillisuuden rajoja kokeileva maahanmuuttokriittinen retoriikka selvästi vetoaa suomalaisiin äänestäjiin, sillä perussuomalaisten kannatus on korkeammalla kuin koskaan aiemmin (HS.fi, 12/2019). Tällä on vaikutusta myös muihin puolueisiin, joista monet joutuvat kamppailemaan äänestäjistään perussuomalaisten kanssa (HS.fi, 3/2021).

Tämä haastaa myös muita poliittisia toimijoita käyttämään vastakkainasettelua ja voimakkaampaa retoriikkaa. Suomessa vaalikoneilla on suuri merkitys äänestäjien tavoittamiselle. Vuoden 2015 eduskuntavaaleissa äänestäneistä noin puolet oli käyttänyt

vaalikoneetta ja heistä noin puolet kuvasti vaalikoneen tulosten vaikuttaneen heidän äänestyspäätökseensä. (Lönqvist, ym., 2020.)

Oikeistopopulistisessa politiikassa niin Suomessa kuin muualla Euroopassa on tunnistettavat keulahahmot (Ivarsflaten & Gudbrandsen, 2012). Nämä tunnetuimmat ja näkyvimät poliitikot pitävät usein omia poliittisia blogeja ja saavat paljon mediahuomiota (esim. Sakki & Pettersson, 2016). Provisoivat lausunnot pitävät oikeistopopulistit helposti esillä uutisvirrassa (Wodak, 2015, s.46). Tarkastelu toisin sanoen painottuu usein näihin tunnetuimpiin poliitikkoihin ja heidän julkilausumiinsa. Perussuomalaisten kannatukseen laajuus ei selity kuitenkaan vain näiden muutamien henkilöiden kautta, vaan ulottuu laajemmalle pitää mitä todennäköisimmin sisällään myös monipuolisemmin erilaista retoriikkaa. Näiden vähemmälle huomiolle jääneiden poliittisten toimijoiden retoriikan tarkastelu voi laajentaa kokonaiskuvaa ja ymmärrystä perussuomalaisten kannatuksen taustalla.

Tässä työssä tarkastellaan perusteluita, joita perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaat ovat vuoden 2017 vaalien alla antaneet kannanotoilleen Ylen vaalikoneen väittämään ”*Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita.*” Vastauksissa esiin nouseva vahva jako sisä- ja ulkoryhmiin on tärkeä tarkastelun kohde, sillä monet vahvoja, jopa rasistisia perusteluita ilmaisseista ehdokkaista toimivat tällä hetkellä valtuutettuina. Perustelujen tarkastelu voi osaltaan auttaa rakentamaan kokonaiskuvaa poliittisen kentän polarisoitumisesta ja vastakkainasettelusta usein kuvitteellista tai stereotyyppioihin perustuvaa vihollista vastaan (Lönqvist ym., 2020).

3. Retorinen diskurssianalyysi

Diskurssianalyysissä kiinnostus pohjautuu todellisuuden sosiaaliseen rakentumiseen ja kielen kautta luotuihin kulttuurisiin merkityksiin. Nämä merkitykset ovat ihmisten välisessä vuorovaikutuksessa ylläpidettyjä tai muokattuja. Diskurssianalyttisen tutkimuksen painopiste voidaan sijoittaa erilaisille jatkumoille; tilanteisuus – kulttuurinen jatkumo, merkitykset – merkitysten tuottamisen tavat, retorisuus – responsiivisuus ja kriittisyys – analyttisyys. (Jokinen & Juhila, 2016, s. 54-55.)

Tämä työ sijoittuu tilanteisuuden ja kulttuurisen jatkumon välimaastoon, sillä kyseessä on hyvin spesifi aineisto tietyn puolueen kuntavaaliehdokkaiden vaalikoneen kommentaareista yhteen kysymykseen vuodelta 2017. Aineisto linkittyy vahvasti

kuntavaalien tilanteisuuteen, vaikka kieli ja sen konstruoima todellisuus nähdään tässä työssä myös osana oikeistopopulistisen kulttuurin jatkumoa. Painotus on enemmän merkityksen tuottamisen tavoissa ja retoriikassa kuin itse merkityksissä tai responsiivisuudessa, joskin retoriikka linkittyy myös responsiivisesti erilaisiin ajankohtaisiin tapahtumiin, kuten edellä on kuvattu. Kriittisyyden ja analyttisyyden jatkumolla tutkielman painotus on analyttisellä puolella. Tämän tutkimuksen analyysi rakentuu retoriseen diskurssianalyysille. Tavoitteena on tarkastella ehdokkaiden kannanottojen perusteluissa käyttämiä retorisia keinoja, joilla oikeutetaan kannanotot ja vakuutetaan potentiaaliset äänestäjät, sekä mahdollisia eroja valituksi tulleiden ja ei-valittujen ehdokkaiden osalta. Retoriikka on aina vuorovaikutteista, tietyille kohdeyleisölle suunnattua, mutta yksipuolista vakuuttelua (Jokinen & Juhila, 2016, s. 77).

3.1 Retoriset keinot

Vakuuttelevaa retoriikkaa voidaan tarkastella faktan konstruointina (Jokinen, 2016 s. 338). Aineistosta etsitään erilaisia retorisia keinoja, joita käytetään äänestäjäkunnan vakuutteluun ja suostutteluun. Arja Jokinen (2016, s. 345-366) on artikkelissaan listannut erilaisia retorisia keinoja. Tämän aineiston kannalta relevanteimmat näistä ovat; *etäännytyks omista intresseistä ja konsensuksella tai asiantuntijalausunnolla vahvistus*, jotka liittyvät argumentin esittäjään. Esitettyihin asioihin ja faktan konstruointiin kuuluvia ovat; *kategorioiden käyttö, yksityiskohdilla tai kertomuksilla vakuuttaminen, määrällistäminen, metaforien käyttö, kontrasti, toisto ja mahdolliselta vasta-argumentilta suojautuminen*.

Etäännytyks omista intresseistä voidaan tehdä esittämällä perustelut omien (aiempien) ajatusten vastaisena tai kiistämättömänä tosiasiana (Jokinen, 2016, s. 345-346). Konsensukseen vetoaminen linkittyy myös vahvasti etäännytykseen omista intresseistä, asiantuntijalausuntoon, etenkin riippumattomalta vaikuttavaan tai arvovaltaiseen asiantuntijaan viittaamisella pyritään lisäämään esitettyjen ajatusten luotettavuutta. Konsensusta voidaan rakentaa myös me-muodon käytöllä. (Jokinen, 2016, s. 350 – 351.)

Kategorioiden käyttö on hyvin tyypillistä vakuuttavassa retoriikassa. Erilaisten asioiden ja tapahtumien kategorisointi auttaa omien näkökantojen oikeutusta ja toisten kritisointia. Esimerkiksi erilaisista toimijoista käytetyt termit luovat kategorioita, joilla

voi olla hyvinkin negatiivinen lataus. (Jokinen, 2016, s. 353 -355.) Yksityiskohtaiset tiedot tai tarinat rakentavat kuvaa kiistämättömistä faktoista, joita niiden tuottaja ikään kuin pyyteettömästi tarjoaa, jättäen kuulijalle tai lukijalle tulkinnan kuvasta (Jokinen, 2016, s. 356- 357).

Kvantifiointia voidaan käyttää niin sanallisena kuin määrällisenä. Tarinoiden tavoin luvuilla tai kuvauksilla määristä tavoitteena on vakuuttaa tiedon yksiselitteisyydestä tai ristiriidattomuudesta. Määrällistäminen vaatii kuitenkin aina valintoja siitä mitä ja miten määrällistetään. Ääri-ilmaisujen käyttö on vahvimpia keinoja määrällistämässä. (Jokinen, 2016, s. 358- 359.) Ääri-ilmaisun käyttö voidaan nähdä myös omana retorisenä keinonaan (Jokinen, 2016, s. 362-363). Metaforien käyttö rakentuu paitsi tuttuudelle, käytettäessä tunnettuja metaforia myös napakkuudelle. Metaforalla voidaan tehdä oma kanta selväksi kattavasti pienellä sanamäärällä. (Jokinen, 2016, s. 360-361.) Kontrastia käytetään usein muodostamalla pareja, jotka asetetaan toisilleen vastakkaisiksi. Kontrastien käyttöön liittyvät usein myös ääri-ilmaisut toinen kuvataan toivotunlaisena tilana tai tilanteena ja toinen taas uhkakuvana. (Jokinen, 2016, s. 365.) Kontrastien kautta voidaan tuoda esiin jokin ulkoryhmä uhkana sisäryhmän resursseille (Mancini, 2019).

Toisto tai saman asian ilmaisu eri tavoin toimivat vakuutteluna, pyrkimyksenä saada toivottu asia tai näkökulma jäämään kuulijan tai lukijan mieleen (Jokinen, 2016, s. 366). Vasta-argumenttiin varautuminen etukäteen on tyyppillistä maahanmuuttovastaisessa populistisessä retoriikassa, jossa joudutaan tasapainoilemaan laillisuuden rajapinnoilla, tiettyjä ihmisryhmiä voimakkaasti vastustavien mielipiteiden julkituomisen kanssa. Populistit esittävät itsensä mielellään valtaapitävän korruptoituneen eliitin isänmaallisina vastustajina, joilla on muista poiketen rohkeutta puhua asioista suoraan ja saattavat tämän takia kohdata hyökkäyksiä muiden puolueiden suunnalta. (esim. Keskinen, 2013; Wiberg, 2011, s. 19-20.) Toisin sanoen oma väite suojataan jo etukäteen oletetulta vasta-argumentilta tehden sen lausumisen turhaksi (Jokinen, 2016, s. 366).

Edellä on esitelty historiallista taustaa ja kontekstia Perusuomalaisten puolueelle niin osana länsimaista poliittista jatkumoa kuin suomalaista puoluepolitiikkaa ja sen asteittaista muutosta kohti nykytilannetta. Näiden kautta tulee näkyviin se konteksti, jossa ehdokkaiden kannanotot ja perustelut vaalikoneen väittämälle 143 ovat syntyneet. Diskursiivinen historiallinen lähestymistapa aineistoon tarkastelee, kuinka

valtasuhteisiin linkittyvää kielenkäyttöä voidaan hyödyntää sisäryhmän positiivisen ja ulkoryhmien negatiivisen kuvan rakentamiseen. Tätä tehdään usein valikoiden vain tiettyjä kuvauksia ja yksityiskohtia suhteessa joihinkin tapahtumiin tai ihmisryhmiin. (Wodak, 2015, s. 52.)

Wodak (2015, s. 53) esittelee erityisesti oikeistopopulistisessa retoriikassa paljon käytettyjä perusteita kannanotoille, joilla täydennän erilaisten perusteluissa esitettyjen keinojen repertuaaria. Näitä ovat *kansan, hyödyllisyyden, haitan, vaaran tai uhan, talouden ja taakan, historian, numeroiden, realiteettien ja pelastuksen kautta perustellut argumentit*. Tässä työssä haitan perustetta tarkastellaan limittyneenä muihin perusteisiin kuten talouden, taakan ja vaaran tai uhan perusteisiin. Numeroiden käyttöä tarkastellaan yhdessä määrällistämisen kanssa.

Kansaa käytetään oikeistopopulistisessa retoriikassa perusteena oikeuttamaan omaa näkemystä. Mikäli kansa on jonkin asian puolella tai sitä vastaan, tulee toimia tämän mukaisesti. *Hyödyllisyys* peruste puolestaan oikeuttaa jonkin asian toteuttamisen. *Uhkaa, vaaraa tai uhkakuva* vastaan tulee toimia, jos jonkinlainen *taakka* painaa henkilöä, instituutiota tai maata, sitä tulee vähentää. Mikäli jokin taas maksaa liikaa hyödynnetään *talouteen* vetoamista argumentin puolustamiseen. *Realiteetin* peruste taas oikeuttaa toimimaan kuten kuvattu todellisuus edellyttää. *Numeroita* voidaan käyttää realiteetti perusteen tavoin tukemaan esitettyä näkökulmaa, korostaen joko jonkin runsautta tai vähäisyyttä ja siten oikeuttaen kyseisen perustelun. *Historiaan* voidaan vedota oletuksena sille, että samankaltainen toiminta nykyhetkessä tuottaisi vastaavan tuloksen kuin aiemmin ja aiemmin *pelastajana* toiminut voi tehdä niin nytkin. (Wodak, 2015, s. 53.) Tässä työssä muokkaan hieman historian ja pelastajan näkökulmia, sillä aineistossani vedotaan *historiaan* jo tehtynä toimenpiteenä, pakolaisia tai turvapaikanhakijoita on jo otettu vastaan, joten enää ei tarvitse. *Pelastajan* näkökulma taas tulee esiin kuvauksissa hyväksytyistä tulijoista, jolloin voidaan esittää perusteen antaja pelastajana tai ainakin humanina tiettyjen tavalla tai toisella heikompana pidettyjen ihmisten hätää kohtaan.

Wodak (2015, s. 50-51) näkee yleisemmän tason analyysin aineiston temaattiseen ulottuvuuteen keskittyvänä ja syvällisemmän analyysin rakentuvan makro- ja mesotasojen kontekstien ja tutkimuskysymysten kautta. Seuraavaksi esittelen tutkielmani tutkimuskysymykset.

3.2 Tutkimuskysymykset

1. Miten maahanmuuttajia kuvataan perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden kannanottojen perusteluissa Ylen vaalikoneen väittämälle 143 ”*Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita*”?
2. Millaisilla retorisilla keinoilla ehdokkaat pyrkivät oikeuttamaan kannanottojaan ja vakuuttamaan äänestäjiä perusteluissaan?
3. Miten valituksi tulleiden kunnallisvaltuutettujen kannanotot ja heidän käyttämänsä retoriset keinot eroavat ei-valituksi tulleiden käyttämistä keinoista?

4. Perussuomalaisten ehdokkaiden perustelut ja niiden retorinen diskurssianalyysi

Suomessa järjestetään kuntavaalit joka neljäs vuosi huhtikuussa. Valtuutettujen määrän päättää valtuusto, mutta valtuutettujen vähimmäismäärä on määritelty kuntalaissa. Vähimmäismäärä perustuu kunnan asukaslukuun. Vaalituloksen määrittelyssä käytetään ns. d'Hondt'in laskentamenetelmää, jonka viimeisissä vaiheissa hyödynnetään koko puolueen saamaa äänimäärää vertailulukuna. (vaalit.fi/kuntavaalit.) Näin ollen jokaisen ehdokkaan saamat äänet huomioidaan puolueen äänimäärässä, vaikkei kyseinen ehdokas pääsisikään itse läpi. Niinpä etenkin jäsenistöltään pienempien puolueiden on kannattavaa ottaa listoilleen mahdollisimman paljon ehdokkaita kerryttämään äänisaalista kussakin kunnassa.

4.1 Perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden perustelut

Aineistoni koostuu perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden vastauksista vuoden 2017 kuntavaalien Ylen vaalikoneen kysymykseen numero 143:en, joka oli väittämä; ”*Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita*”. Vastauksissa esiintyy useita termejä kuten maahanmuuttaja, pakolainen, turvapaikanhakija. Virallisen määritelmän mukaan turvapaikanhakija viittaa henkilöön, joka hakee oleskeluoikeutta ja suojelua vieraasta valtiosta. Pakolaiseksi määritellään henkilö, jolle on myönnetty turvapaikka jostain valtiosta. Pakolaisaseman voi saada Suomessa myös pakolaiskiintiön kautta maahan saapunut henkilö. (Sisäministeriö, 2020.) Toisin sanoen väittämän mukaisesti turvapaikan saanut henkilö ei ole enää turvapaikanhakija vaan pakolainen.

Aineistossani on 387 ehdokkaan vastaukset mainittuun väittämään, joista 190 tulivat valituiksi edustajiksi kunnan- tai kaupunginvaltuustoon ja 197 eivät tulleet valituiksi. Ylen 2017 vaalikoneen vastaukset on julkistettu kaikkien niiden ehdokkaiden osalta, jotka ovat antaneet siihen suostumuksensa. Oman aineistoni valintakriteereinä olivat perussuomalaisten puolueen jäsenyys sekä perustelun jättäminen sille varattuun kenttään. Poimin alun perin 1000 ehdokasta aineistooni, noin puolet valituksi tulleita ja puolet ei-valittuja tutustumalla tässä vaiheessa heidän kaikkiin vaalikoneessa esitettyihin vastauksiinsa yleisellä tasolla. Valitsin tarkasteluni kohteeksi kysymyksen 143, koska uskoin siihen liitettyjen kannanottojen ja perusteluiden tuovan parhaiten

esiin ehdokkaiden suhtautumista maahanmuuttajiin. Tämän päätökseni myötä aineistoni karsiutui nykyiseen kokoon, sillä alkuperäisestä joukosta vain 387 ehdokasta olivat jättäneet perustelun kannanotolleen kyseiseen väittämään.

4.2 Retorinen diskurssianalyysi perusteluista

Aloitin analyysini lukemalla aineiston useaan kertaan läpi ja kirjaamalla muistiin havaintojani ja ajatuksiani. Merkitsin ja kvantifioin aineistosta väittämälle annetut kannanotot skaalalla täysin eri mieltä – täysin samaa mieltä. Tämän jälkeen koodasin aineistoon kuhunkin vastaukseen siitä löytämiäni retorisia keinoja hyödyntäen valitsemiani Jokisen (2016) ja Wodakin (2015, s.53) esittelemiä tapoja tähän.

Kokosin ensin aineistosta erilaisia lähestymistapoja maahanmuuttajia tai pakolaisia kohtaan. Vaikka vaalikoneen väittäjä 143 viittaa nimenomaan pakolaisiin, päädyin käyttämään tämän termin sijaan laajempaa termiä maahanmuuttaja, sillä vastaukset sisälsivät kuvauksia monenlaista tavoista ryhmitellä Suomeen tulijoita, kuten työperäiset maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat.

Suhteessa ensimmäiseen tutkimuskysymykseeni perusteluista hahmottui kolme erilaista ryhmittymää maahanmuuttajille. Hyväksytyjen tulijoiden ryhmään kuuluvia oltiin valmiita vastaanottamaan ainakin jossain määrin, osa tulijoista hyväksyttiin vain, jos tietyt ehdot täyttyvät ja osaa tulijoista ei oltu valmiita tai halukkaita ottamaan lainkaan vastaan. Peilasin näitä ryhmäjakoja Wodakin (2015, s.53) oikeistopopulisteille tyypillisiä perustelun keinoja vasten. Vastauksista löytyi talouden, haitan, hyödyllisyyden, uhkakuvien ja taakan sekä historia- näkökulmaan nojaavia perusteluita. Vastauksissa oli myös mukana tunnistettavissa pelastuksen näkökulmaa sen muodossa, että monet hyväksytyistä ryhmistä kuvattiin jollain tavalla heikkona, ”*oikeasti hädänalaisena*” ja kykenemättömänä itse vaikuttaa omaan tilanteeseensa.

Seuraavaksi tarkastelin toiseen tutkimuskysymykseeni liittyen millaisilla retorisilla keinoilla perussuomalaisen kuntavaaliehdokkaat pyrkivät äänestäjiä vakuuttamaan hyödyntäen Jokisen (2016) ja Wodakin (2015, s. 53) edellä esitettyjä vakuuttavan retoriikan tai perustelun keinoja. Aineistosta löytyi kategorisointia, kontrastien käyttöä, etäännytyistä omista intresseistä, ääriesimerkkien, numeroiden, tarinoiden ja yksityiskohtien hyödyntämistä. Metaforia käytettiin esimerkiksi suuren turvapaikan hakijoiden määrän tai heidän tarkoituksperiensä kuvaamiseen erilaisilla nimityksillä,

kuten *elintasosurffari*. Omaa kannanottoa perusteltiin talouden, historian, taakan, hyödyn, uhan tai vaaran näkökulmista.

Tarkastelin ensin vain perusteluissa käytettyjä retorisia keinoja ja niiden yleisyyttä aineistossani. Suuressa osassa vastauksia käytettiin kuitenkin monia erilaisia retoriikan keinoja, joten pelkkä yksittäisten keinojen yleisyyden tarkastelu alkoi vaikuttaa riittämättömältä tavalta. Tämän havainnon pohjalta päätin tarkastella käytettyjen retoristen keinojen linkittymistä toisiinsa kunkin vastauksen sisällä. Tämä tarkensi myös kuvaa siitä kuinka valituksi tulleiden ja ei valituksi tulleiden ehdokkaiden kannanottojen perustelut erosivat toisistaan.

Lopuksi keskityin tarkastelemaan juuri sitä millaisia eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden kannanotoissa ja niille annetuissa perusteluissa oli. Valituksi tulleiden kannanotot olivat voimakkaammin kielteisiä suhteessa annettuun väittämään. Ehdokkaiden perusteluissa oli myös havaittavissa muutamia eroja näiden ehdokasryhmien välillä. Etäännytyks omista intresseistä oli molemmissa ryhmissä tyypillisin tapa aloittaa oma perustelu tai vahvistaa sitä. Ei-valituksi tulleet aloittivat perustelunsa valituksi tulleita useammin ääri-ilmaisulla, valituksi tulleet puolestaan vetosivat ei-valituksi tulleita useammin talouteen tai historiaan suhteessa jo tehtyyn osuuteen. Valituksi tulleet käyttivät myös ääri-ilmaisuja, mutta eivät aloittaneet perustelujaan sillä. Molemmat käyttivät runsaasti kontrastia vastakkainasetteluun eri ihmisryhmien välillä, tyypillisimmin oman väestön ja tulijoiden välille. Ei-valituksi tulleet kuvasivat useammin omakohtaisia kokemuksia tai esittivät luettelomaisesti ja yksityiskohtaisesti jotain perustelunsa osia. Valituksi tulleet ehdokkaat käyttivät hieman useammin konsensusta, tutkimukseen tai asiantuntijana esitettyyn tahoon vetoamista retoriikassaan.

5. TULOKSET

Taustaksi aineistolleni esittelen ensin lyhyesti perussuomalaisten vuoden 2017 kuntavaaliohjelman sisältöjä, joihin oletettavasti jokainen perussuomalaisten kuntavaaliehdokas on tutustunut. Alaluvussa 5.2 esittelen erilaisia tapoja kuvata maahanmuuttajaryhmiä ja heidän hyväksymistään omaan kuntaan tulijoina ja näihin kuvauksiin liitettyjä perusteluja. 5.3 luvussa kuvaan aineiston kannanottoja yleisimmistä harvinaisempiin sekä niissä käytettyjä retorisia keinoja. 5.4 keskittyy eroihin valituksi tulleiden ja ei- valituksi tulleiden ehdokkaiden kannanottojen ja perusteluiden välillä.

5.1 Maahanmuuttajat Perussuomalaisten kuntavaaliohjelmassa 2017

Kuntavaaliohjelma on nimeltään Arjesta se alkaa. Ohjelma sisältää 16 lyhyttä osiota, jotka on otsikoitu napakasti ja kantaaottavasti, esim. ”*Seiniä, ei selityksiä*” tai ”*Pidetään kiinni hyvästä ja turvallisesta*”. Kuntavaaliohjelma alkaa sanoilla *uskalla puhua*, jota seuraa kuvaus siitä, kuinka demokratia vaatii koviakin sanoja, joita perussuomalaiset haluaa rohkaista sanomaan ääneen. Jo tässä ensimmäisessä osiossa ilmaistaan voimakasta huolta hyvinvointivaltion tulevaisuudesta ja vastakkain asetetaan suomalaisten perusoikeudet ja maailmanparannus, jotka on laitettava tärkeysjärjestykseen rajallisten resurssien takia. ”*Suomalaisten hyvinvoinnin tulee aina mennä maailmanparantamisen edelle.*” (Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma, 2017.)

Tekstissä ilmaistaan voimakkaita mielipiteitä, kuvataan asioita faktoina tai itsestäänselvyyksinä ja tärkeimmät kohdat on koottu listaksi kunkin osion loppuun. Tekstissä ei ole lähdeviittauksia eikä lähdeluetteloa. Maahanmuuttajat mainitaan useammassa osiossa, pääsääntöisesti taloudellisena taakkana ja eriarvoistumisen syynä. Asuntotuotannon tilasta ja asuntojen *huutavasta pulasta* ollaan huolissaan samalla ilmaisten tyytymättömyys maahanmuuttajille automaattisesti tarjottuihin asuntoihin. (Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma, 2017.)

Lisää painetta asuntopulaan ja hintakehitykseen luo maahanmuutto, jonka myötä on syntynyt lähes automaattinen liike erityisesti vapaiden markkinoiden ulkopuolisiin vuokra-asuntoihin. Tilanne on kestämätön.(...) Mielestämme asuntotuotannossa tulee ensisijaisesti huomioida pienituloiset, mutta valtiomme ulkopuolelta heitä ei pidä tuoda lisää. Omat asiat ensin, niissäkin kun riittää tekemistä.
(Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma, 2017.)

Maahanmuuttajat esitetään myös riskinä ja haittana niin asuinalueille, kouluille kuin turvallisuudellekin.

”(...) esimerkiksi täynnä maahanmuuttajia oleva koulu ja asuinalue karkottavat ne perheet, joilla on mahdollisuus muuttaa muualle. (...) Esimerkiksi seksuaalirikokset ovat lisääntyneet selvästi, ja maahanmuuttajien osuus tekijöissä on yksiselitteinen.”

Tällainen vaarallinen kehityskulku ja ikävät seuraukset ovat kuitenkin ohjelman mukaan vielä estettävissä, kunhan kunnan resurssit kohdennetaan oikein, poistetaan tarkemmin määrittelemättömät kunnalliset maahanmuuton houkuttimet ja tehdään turvapaikanhakijoiden vastaanottamisesta kunnalle vapaaehtoista. Ohjelman mukaan hyvinvointiyhteiskuntaa ei saa pitää maahanmuuton vetotekijänä. Turvapaikan hakijoiden oikeutta erilaisiin palveluihin tulisi tarkastella kriittisesti. Kustannusten lisäksi perussuomalaisten kuntavaaliohjelmassa peräänkuulutetaan avointa keskustelua kulttuureihin liittyvistä seikoista ja huolta herättävistä asioista ilman, että leimataan rasisteiksi. (Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma, 2017.) Tuotantoeläinten paremman kohtelun puolesta viitataan selvästi muslimien *halal*-lihaan kiellettävänä toimintatapana. Muita konkreettisia parannusehdotuksia tuotantoeläinten oloille ei ohjelmassa anneta.

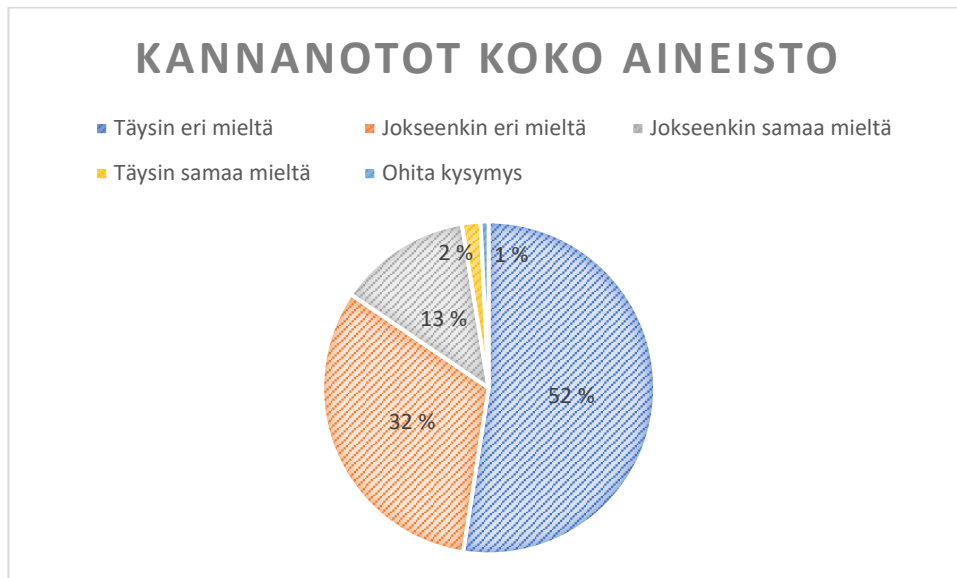
” Kannatamme vahvasti, että niin sanottua uskonnollista teurastusta säädellään nykyistä voimakkaammin ja estetään eläinten kidutus.”

Läpi ohjelman kulkeva kantava ajatus vaikuttaa olevan ”*Suomalaisten hyvinvoinnin tulee mennä kaiken muun edelle*” (Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma, 2017).

5.2 Maahanmuuttajien kuvaukset ehdokaiden kannanotoilleen antamissa perusteluissa

Perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden kannanotot Ylen vaalikoneen väittämälle 143 ”*Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita.*” jakaantuivat koko aineistossa seuraavalla tavalla. Yli puolet aineiston ehdokkaista (387) oli täysin eri mieltä väittämän kanssa, 203 ehdokasta (52%), jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa oli 124 ehdokasta (32 %), jokseenkin samaa mieltä 50 ehdokasta (13%) ja täysin samaa mieltä 7 ehdokasta (2 %). Lisäksi 3 ehdokasta (1%) oli ohittanut kannanoton jättämisen, mutta jättänyt kuitenkin perustelun kommenttikenttään.

Kuviossa 1 on esitetty ehdokkaiden kannanottojen jakautuminen koko aineiston osalta. Alaluvussa 5.4 esitetään kuviot valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden kannanottojen jakautumisesta. Todettakoon tässä, että valituksi tulleiden ehdokkaiden keskuudessa hajonta oli vähäisempää kuin ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden kannanotoissa. Valituksi tulleista 64% ja ei-valituksi tulleista 41 % oli täysin eri mieltä väittämän kanssa.

Kuvio 1 Kannanotot koko aineistossa (N=387 ehdokasta)

Pelkkiä kannanottoja esitettyyn väittämään tarkastelemalla voisi olettaa, ettei valtaosa ehdokkaista ollut valmis ottamaan juuri lainkaan vastaan turvapaikan saaneita omaan kotikuntaansa. Kuitenkin useissa täysin eri mieltä väittämän kanssa olleissa perusteluissa tuotiin esiin jaottelua eri maahanmuuttajaryhmien välillä.

Esittelen näitä erilaisia tapoja maahanmuuttajaryhmien kuvaukseen tässä tulosluvun osiossa edeten yleisemmistä harvinaisempiin. Olen jaotellut tulijoihin liitetyn suhtautumisen kolmeen eri ryhmään, joista ensimmäinen edustaa *torjuttuja tulijoita, tietysin ehdoin hyväksytyjä* ja kolmas *hyväksytyjä tulijoita*. Tyypillisintä oli joko kieltäytyä täysin turvapaikan saaneiden vastaanottamisesta omaan kuntaan tai nimetä erilaisia ryhmiä, joita ei oltu valmiita hyväksymään. Erilaisin ehdoin saatettiin hyväksyä tiettyjä nimettyjä ihmisryhmiä, edellytyksiä saatettiin esittää tulijoille tai muutamissa tapauksissa myös vastaanottavalla kunnalla. Monissa vastauksissa haluttiin hoitaa ”omat ensin”. Tämä nimettiin toisinaan koskemaan vain (kanta)suomalaisia, ajoittain myös kunnassa jo asuvia turvapaikan hakijoita tai pakolaisia.

Huomionarvoista oli, että aineistossani selvänä vähemmistönä olivat vastaukset, joissa huomautettiin väittämään sisältyvästä ristiriidasta. Suomesta turvapaikan saanut henkilö on vapaa itse muuttamaan, minne haluaa, kunnat tai kaupungit eivät voi vaikuttaa tähän. Väittämä kautta voidaan saada esiin asenteita maahanmuuttajia, erityisesti pakolaisia kohtaan (Lönnqvist ym., 2020), joka tämän aineiston perusteella toteutuu.

Mukana on aineistoesimerkkejä ehdokkaiden kannanotoilleen antamista perusteluista, jotka sisältävät tunnistenumeron, tiedon valituksi tulemisesta ja vastaajan sukupuolen. Aineistolainauksen alussa on kirjainpari, josta selviää väittämään annettu vastaus skaalalla täysin samaa mieltä – täysin eri mieltä. Alla olevassa taulukossa selitykset tunnisteissa käyttämilleni kirjaimille.

Käytetty kirjain/kirjainyhdistelmä	Merkitys
M	mies
F	nainen
V	Valituksi tullut ehdokas
E	Ei-valituksi tullut ehdokas
OH (N= 3)	Ohita kysymys, sis. perustelun
TS (N= 7)	Täysin samaa mieltä
JS (N= 50)	Jokseenkin samaa mieltä
JE (N= 124)	Jokseenkin eri mieltä
TE (N= 203)	Täysin eri mieltä

Taulukko 1 Käytettyjen kirjainyhdistelmien selitykset

5.2.1 Torjutut tulijat

Huomattavan monissa vastauksissa otettiin jyrkkä ja ehdoton kanta turvapaikan saaneiden eli pakolaisten vastaanottamiseen. Osassa näistä vastauksista ilmaistiin oma kanta sekä kannanotolla täysin eri mieltä että lyhyellä ja napakalla sanallisella perustelulla tähän. Tällaisia vastauksia edustivat esimerkiksi (200FE) ja (26MV), tai väitteen kyseenalaistava (40MV)

TE: *Ehdoton ei!* (200FE)

TE: *Ei pidä ottaa.* (26MV)

TE: Miksi pitäisi? (40MV)

Mikäli omalle ehdottoman kielteiselle kannalle annettiin jotain perusteluita, ne liittyivät useimmiten talouteen tai turvallisuuteen. Näissä vastauksissa vedottiin usein kunnan heikkoon talouteen, suuriin kulueriin suhteessa koulutukseen, terveydenhuoltoon tai muuhun hyvinvointivaltion perusrakenteeseen. Monissa myös pakolaiset tai maahanmuuttajat esitettiin vain talousnäkökulman kautta. Tällaisia vastauksia olivat esimerkiksi (55MV), (175MV) sekä (346FE) ja (347ME), joiden kannanotto väittämään ei ollut yhtä ehdoton kuin ehdokkailla (55MV) ja (175MV).

TE: Koskin sosiaali ja koulu puoli toimii jo nyt kestävyuden ääri rajoilla, eikä kestä minkäänlaista lisärasitusta. (55MV)

TE: Kannukseen ei pidä ottaa yhtäkään turvapaikan saanutta. Turvapaikan saaneiden vastaanottaminen Kannuksessa muuttaisi koko kaupungin perusluonteen nykyisestä sekä aiheuttaisi monenlaisia ongelmia, taloudellisia rasituksia, turvattomuutta ja viihtyisyyden heikentymistä. Kannuksen myönteiselle kehitykselle on kaikkien tärkeintä, että **Kannukseen ei oteta turvapaikan saaneita.** (175MV)

JE: On tarkkaan harkittava, mihin kunnan resurssit riittävät. Ja on tarkkaan laskettava, mitä turvapaikan saaneiden tukeminen kaikkiaan maksaa. Mistä olemme valmiit tinkimään? Kuinka halukkaita oikeasti olemme jakamaan omastamme? Kuka oman kunnan asukkaista jää ilman, jos epärealistisesti haluamme olla "hyväntekijöitä"?(346FE)

JE: Mikkelin alueella on jo tarpeeksi työttömiä maahanmuuttajia. Lisää ei enää tarvita. Kysymys on myös paikallisten asukkaiden turvallisuudesta tai turvallisuuden tunteesta.(347ME)

Osa vastaajista vetosi siihen, että oma kunta tai kaupunki oli jo tehnyt oman osuutensa pakolaisten tai turvapaikan hakijoiden vastaanottamisen suhteen käyttäen tätä perusteluna kieltäytyä heidän vastaanottamisestaan. Tällaisia perusteluita oli esimerkiksi ehdokkailla (44MV), (348FE) ja (385ME).

TE: Kiintiö on jo täysi. (348FE)

TE: JO RIITTÄ,,Ä,, !! Maaseutu on täynnä tyhjentyviä taloja. (385ME)

JE: Muhoksen kunta on mielestäni ottanut riittävästi vastuuta maahanmuuton osalta. Ongelmat tulisi ratkaista lähtömaassa, mutta tähän ei kuntatasolla voida juuri vaikuttaa. (44MV)

Selvästi ei-hyväksytyin tarkemmin nimetty ryhmä olivat yksin tulleet nuoret miehet, joita tuli Suomeen paljon vuonna 2015 pakolaiskriisin yhteydessä. Muutamissa vastauksissa mainittiin myös tarkemmin määrittelemättä jätetyt elintasopakolaiset tai – surffarit sekä rintamakarkurit, kuten ehdokkaan (244ME) vastauksessa. Myös turvallisten maiden läpi kulkeneet, isolla rahalla matkansa tehneet ja muslimit listattiin ei- toivotuiksi tulijoiksi, joita ei toivottu omaan kuntaan.

TE: *Nurmijärveläisten ja suomalaisten verovaroilla ei pidä tukea maahanmuuttoa, jonka pääasiallinen motiivi on Suomen hyvä sosiaaliturva. Suomen lakia kunnioittavat ja töitä tekevät maahanmuuttajat ovat tervetulleita, mutta sosiaaliturvapaikan tarjoaminen ulkomaalaisille pitää saada loppumaan. **Käytännöllisesti katsoen kaikki Suomeen tulevat turvapaikanhakijat ovat kulkeneet useiden turvallisten maiden kautta (mm. Saksa ja Ruotsi) hakematta turvapaikkaa sieltä, eikä Suomen työmarkkinoilla ole hyvä tilanne, joten käytännössä Suomeen tulee turvapaikanhakijoita lähes pelkästään suhteellisen hyvän rahallisen sosiaaliturvan vuoksi.** (97MV)*

TE: *Meillä Rovaniemellä on 50 kiintiöpakolaisen paikka määrä ja viime vuonna se täytettiin tänne tulleilla nuorilla miehillä, joten määrän suurentaminen olisi täysin järjetön. Nuo paikat kun on tarkoitettu perheille, ei nuorille miehille, joiden pitäisi olla rakentamassa kotimaassaan tuhoutunutta infraa. Kiintiöpaikat pitää täyttää perheillä, siis naisilla, lapsilla, vanhuksilla ja vammaisilla. (154MV)*

TE: *Kuntalaisten turvallisuus ja hyvinvointi ajaa tämän ohitse. Aitoja turvapaikantarvitsijoita voimme ottaa mutta ei näitä elintasopakolaisia. (244ME)*

JS: *Lapsiperheitä kyllä, ei nuoria mieslaumoja. (186FV)*

5.2.2 Ehdoilla hyväksytyt tulijat

Hyväksytyjen ja torjuttujen tulijoiden välimaastoon vastauksissa sijoittuivat tulijat, joiden tulo sallittaisiin, kunhan he täyttäisivät tietyt kriteerit. Tyypillisin esitetty vaatimus tulijoille oli sopeutuminen suomalaisiin arvoihin ja käytöstapoihin, esimerkiksi ehdokas (13MV). Monet vastaajat listasivat monia ehtoja tulijoille; oppivat kielen, saavat töitä (207ME), hankkivat itse asuntonsa, elättävät itse perheensä, ehdokas (242ME) listaa näistä monia, lisäten mukaan jopa halun työllistyä alalle, jolle tarvitaan työntekijöitä. Halu jäädä kuntaan nostettiin myös esiin muutamissa vastauksissa. Tulijat

eivät saisi kuitenkaan viedä kenenkään kantasuomalaisen asuntoa, työ- tai koulutuspaikkaa, kuten ehdokas (238ME) toteaa. Muutamat esittivät ehdon jopa tulijoiden uskonnosta kuten ehdokas (27MV).

TE: ”Ehdot pitää olla selvät, jos ei osaa käyttäytyä ja noudattaa meidän sääntöjä tulee turvapaikka evätä.”(13MV)

TE: ”Mikäli ovat valmiita rakentamaan/kunnioittamaan tätä maata ja ovat kristittyjä.” (27MV)

JE: *Rajoitetusti ja hyvin tarkalla seulalla. Jos työpaikka on tiedossa, niin miksi ei, mutta kunnan elätiksi en lähtisi ottamaan enempää.* (207ME)

JE: *Mikäli turvapaikan saaneita on kaikesta vastustuksesta huolimatta otettava, tulee kunnan ensin mahdollisuuksien mukaan varmistua heidän todellisista työllistymismahdollisuuksista. Kunnan tulee esimerkiksi selvittää turvapaikan saaneiden koulutustaso, suomen kielen osaaminen sekä todellinen tahto työllistyä esim. aloille, joiden tekijöistä on kunnassa pulaa.* (242ME)

JE: ”Se ei saa olla itseisarvo. **Mikäli nämä ovat työllistyneet ja nämä hankkivat asuntonsa itse niin se on mahdollista.** Ongelmana on vain se, että edellinen kunnan johto ei halunnut laskea näistä aiheutuvia kuluja pitemmällä aikavälillä. Poliittisista syistä. (143MV)

JS: ”Turvapaikan saaneita voidaan ottaa vastaan sillä edellytyksellä, että heidän työllistymisestä ja sopeuttamisesta pystytään huolehtimaan siten ettei se vähennä resursseja muiden kuopiolaisten työllistämistä.” (238ME)

Useat ehdokkaat käyttivät ehtona sitä, että ensin laitetaan kuntoon omien kuntalaisten asiat (63FV), muutama lisäsi tähän vielä lisäehdoksi sen, että rahaa on tämän jälkeen jäänyt yli (126MV). Käytännössä tällainen tilanne on täysin mahdoton, niinpä näen tämän ehdon esittämisen keinona kiertää sen ilmaiseminen, ettei halua ottaa vastaan turvapaikan saaneita tai kenties muitakaan maahanmuuttajia. Usein ehdoksi asetettiin myös se, että tulijat ovat pakolaisleiriltä tulleita, mieluiten sieltä valittuja ja lapsiperheitä, kuten ehdokkaat (64MV) ja (199FE). Muutamat ehdokkaat esittivät myös ehdoksi sen, että tulijat voisivat olla kunnassa vain määräajan (381FE) tai, että tulijoiden lapset olisivat pieniä, esimerkiksi ehdokas (345ME).

TE: *oman kunnan asukkaiden asiat kuntoon ennenkuin otetaan muita.*

(63FV)

TE: *Laitetaan nyt ensin oman maan kansalaisten (myös Raaseporilaisten) asiat kuntoon ja sitten vasta jos jää rahaa yli. (126MV)*

JE: *Turvapaikan saajiksi tulisi valita pakolaisleireiltä perheitä, naisia ja lapsia. Ei yksinään maahantulleita miehiä. (64MV)*

JE: *Jos omilla asukkailla asiat hyvin ja on resursseja ottaa, niin sitten ja sellaisia jotka todella ovat avun tarpeessa, kuten naiset ja lapset. Maassa maan tavalla käyttäytyttävä. (199FE)*

JE: ***Pakolaisleireiltä tulleet ns. kiintiöpakolaiset tulee ottaa sekä naiset ja selvästi alle 10 vuotiaat lapset.** Nämä ovat leireillä odottamaan jaksaneina tai muuten voimattomina kohtaloonsa osoittaneet todellisen tarpeensa turvapaikkaan. Sen sijaan heitä, jotka ovat tulleet isolla rahalla maksaen, ei tule ottaa, koska heidän tulonsa on osoittautunut muuallakin Euroopassa ongelmalliseksi, niin kulttuurisesti kuin uskonnoltaan täysin omaamme vastakkaisina, kun puhutaan Afrikansarven alueen ja lähi-idän valtioiden sekä joidenkin Aasian valtioidenkin tulijoista, islaminuskoisista. Heidän ottamisensa sitä paitsi vain lisää tulijavirtoja vaarallisilla veneillään ja siten kasvattaa näiden tulijoiden menehtymistä merimatkoillaan. (345ME)*

JS: *Kunnan ei tule ottaa vastaan yhtään turvapaikanhakijaa. Pakolaisperheitä ja naisia ja lapsia voidaan sijoittaa määräaikaisesti asumaan kuntaan. Tämänkin kiintiön tulee olla pieni. Pakolaisia rajatusti, turvapaikanhakijoita ei yhtäkään. (381FE)*

5.2.3 Hyväksytyt tulijat

Aineistossa on selvästi nähtävissä jakoa sisä- ja ulkoryhmien välillä. Sisäryhmään viitataan me-pronominilla, (kanta)suomalaisuudella tai ajoittain myös kyseisen kaupungin asukkaina, kuten kuopiolaisina. Kaikki maahanmuuttajat sijoitetaan selvästi ulkoryhmään, mutta näiden välillä tehdään eroa sen suhteen, keitä voidaan hyväksyä omaan kuntaan turvapaikan saaneina tai muuten. Vaikka väittämässä sanotaankin ”*turvapaikan Suomesta saaneita*” käytetään vastauksissa monenlaisia termejä maahanmuuttajaryhmistä. Käytännössä turvapaikan Suomesta saanut on pakolainen, mutta jostain syystä Yle oli poistanut vielä vuoden 2012 kuntavaalien vaalikoneen väittämän muuten identtisestä lauseesta sanan pakolainen (Lönngqvist ym., 2020). Tämä

saattoi osaltaan vaikuttaa siihen, että useissa vastauksissa käytettiin termiä turvapaikanhakija, joka tarkoittaisi, ettei henkilölle ole vielä myönnetty turvapaikkaa Suomesta.

Hyväksytyt tulijoita tässä aineistossa olivat tyypillisimmin työperäiset maahanmuuttajat, sovitut ja valitut kiintiöpakolaiset, ”*oikeasti hädänalaiset tai avun tarpeessa olevat*”, useimmin tarkennettuina esimerkkeinä pakolaisleireiltä tulevat naiset ja lapset. Myös vanhukset, vammaiset, köyhät ja kokonaiset perheet mainittiin muutamissa vastauksissa. Muutamissa vastauksissa toivotuiksi tai hyväksytyiksi tulijoiksi kuvattiin myös kristityt tai rakkauden perässä Suomeen tulleet henkilöt. Esittelen tässä muutamia esimerkkejä aineistosta, edeten täysin eri mieltä väittämän kanssa olleista kannanotoista kohti täysin samaa mieltä olleiden kannanottoja, joita koko aineistossa oli vain 7 ehdokkaalla.

Työperäinen maahanmuutto edustaa Wodakin (2015, s.53) perusteluista lähimmin hyödyn ja talouden näkökulmia. Tulijaan suhtaudutaan hyväksyvästi, mikäli hänestä on hyötyä työntekeksen kautta, kuten voidaan nähdä 47VM vastauksen kohdalla. Tähän saattaa vaikuttaa tietoisuus tyhjentyvistä pienistä taajamien ulkopuolisista paikkakunnista ja väestön ikääntymisestä (Tilastokeskus, 2019).

TE: *Työperäinen maahan muutto on hyväksyttävää.* (93MV)

TE: *Ylöjärvellä on jo riittävästi maahanmuuttajia, toki työperäiset maahanmuuttajat ovat tervetulleita.* (47MV)

JE: *Nykyinen turvapaikanhakusysteemi on täysin absurdi ja reliikki ajalta, jolloin suojaa tarvitse jokunen poliittisesti väärinajatteleva. Jopa Migrin mukaan tp-hakijoista valtaosa on perusteettomia. Nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tämä on puhdasta hulluutta joka pitää lopettaa. **Hädänalaisia ihmisiä pitäisi ottaa suoraan pakolaisleireiltä ja suosia naisia, lapsia ja kristittyjä.*** (76FV)

JS: *Aidosti turvaa ja suojelua kaipaaville on periaatteessa mahdollista osoittaa kuntapaikka Rautalammilta, näinhän on jo päätettykin. Meillä on kuitenkin painopiste kiintiöpakolaisten eli tapauksessamme syyrialaisien lapsiperheiden vastaanottamisessa. Se on sujunut hienosti. Käytännössä kuitenkin asuntokantamme rajoittaa muiden vastaanottamista, kiintiöpakolaistenkin asuntoasioissa on tekemistä.* (145MV)

TS: Turvapaikan saaneet on otettava osaksi yhteiskuntaa. Heidän työllistäminen ja sitouttaminen suomalaiseen yhteiskuntaan on kaikkien etu. (176MV)

Aidosti tai oikeasti hädänalaiset toistuvat useissa vastauksissa, tarkentaessaan tätä vastausta nimetään monesti naiset ja lapset, ajoittain myös tämän piiriin. Hädänalaisten ja mahdollisesti heikompien tulijoiden hyväksymiseen linkitän Wodakin (2015, s.53) pelastamiseen ja suojeluun, sillä useissa perusteluissa nostettiin kiintiöpakolaiset tai pakolaisleiriltä valittavat tai haettavat esiin. Valinta tuntui olevan tärkeää, kuten ehdoin hyväksytyjen tulijoiden osiossa alempana esittelen. Vaikuttaisi siltä, että tulijan hyväksymiselle on eduksi, jos hän ei ole itse kykenevä syystä tai toisesta tekemään matkaa Suomeen. Niinpä näissä vastauksissa voi nähdä elementtejä pelastamisesta tai suojelusta. Hyväksymällä jonkin ihmisryhmän vastaanottamisen, ehdokas voi esittää itsensä inhimillisempänä, vaikka esittäisikin jyrkästi torjuvia mielipiteitä jotain toista ihmisryhmää kohtaan.

Ehdokkaan (176MV) kaltainen kannanotto tai sen perustelu ilman tarkempia rajoituksia tai määritelmiä hyväksytyjen tulijoiden suhteen ovat tässä aineistossa harvinaisia. Mielenkiintoisesti useissa tämän kaltaisissa perusteluissa käytettiin passiivimuotoa tai vetoamista velvollisuuteen ja mahdollisesti yhteiseen etuun. Kaiken kaikkiaan hyväksytyimpiä ryhmiä olivat työperäiset maahan muuttajat kokonaiset perheet tai kristityt tulijat. Kuitenkin näidenkin yhteydessä saatettiin tuoda esiin, että kyse oli aiemmin tehdystä päätöksestä kiintiöpakolaisiin liittyen. Huomionarvoista hyväksytyihin tulijoihin liittyvissä perusteluissa on se, että suurin osa näiden perustelujen kannanotoista olivat täysin eri mieltä väittämän kanssa. Perustelu, jossa mainittiin myös hyväksytyjä tulijoita, saattoi toimia vastapainona jyrkälle kannanotolle osoittamalla inhimillisyyttä ja ymmärrystä ainakin joitain tulijaryhmiä kohtaan.

5.3 Käytettyjä retorisia keinoja

Edellä esitetyistä retorisisista keinoista (Jokinen, 2016) aineistossani esiintyivät useimmiten *etäännytyks omista intresseistä, kontrastien ja kategorioiden käyttö, ääri-ilmaisut sekä yksityiskohtien ja kuvausten käyttö*. Vastauksista löytyi myös *määrällistämistä ja metaforia*, joihin liitin mukaan erilaisten, usein negatiivisesti latautuneiden termien käytön vastauksissa. Pieni osa vastaajista käytti myös

asiantuntijuudella tai konsensuksella vahvistamista Muutama toistoa ja yksi selkeää vasta-argumentilta suojautumista. Wodakin (2015, s. 53) oikeistopopulisteille tyypillisistä perustelun keinoista aineistosta löytyivät *talouden, uhan ja vaaran, historian ja taakan* sekä *realiteetin ja kansan* näkökulmia. Kansan esitetään konsensuksen kanssa yhdessä ja realiteetti yksityiskohtien käytön yhteydessä, sillä nämä osoittautuivat vahvasti limittyneiksi. Muutamissa vastauksissa mainittiin myös *hyötyyn tai pelastukseen* liittyviä perusteita.

Kuten kuvasin edellä, esitän tuloksia tässä osuudessa myös erilaisten keinojen käytön linkittymiseen saman ehdokkaan perusteluissa, sillä koen, että tätä kautta saa kattavamman kuvan aineistossa käytetystä retoriikasta. Retoriikassa ei ole yhdentekevää millaisella keinolla aloittaa tai mihin päättää. Näitä eroja tarkastellaan tarkemmin kolmannen tutkimuskysymyksen kohdalla alaluvussa 5.4, jossa kuvaan eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden välillä. Olen sijoittanut kunkin esimerkin sen retorisen keinon alle, jota he ovat käyttäneet perusteluissaan ensimmäisenä.

5.3.1 Yleisiä retorisia keinoja

Etäännytyksen omista intresseistä

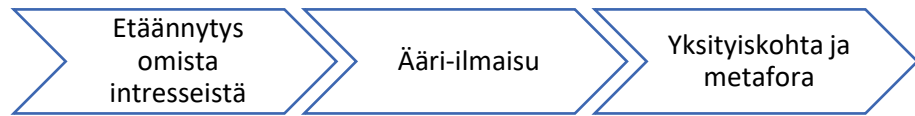
Etäännytyksen omista intresseistä oli hyvin tyypillistä vastauksissa, tyypillisesti näissä viitattiin velvoittaviin sopimuksiin tai aiemmin tehtyihin päätöksiin, joihin ehdokas itse ei voinut vaikuttaa. Useissa vastauksissa toimijana oli kaupunki tai kunta, joka oli sitoutunut vastaanottamaan tietyn määrän tulijoita. Perustelu, joka aloitettiin etäännytyksellä omista intresseistä, linkittyi tyypillisesti yksityiskohtien käyttöön, ääri-ilmaisuuksiin, taloustilanteeseen vetoamiseen ja toisinaan kontrastin tai kategorian käyttöön. Aineistoesimerkin alla esitän kunkin vastauksen retoristen keinojen ketjuttumisen.

TE: *Kauniainen on jo päättänyt ottaa vastaan vuosittain turvapaikan saaneita. Kaupungin taloutta tervehdytetään sekä kustannuksia leikataan kaikilla osa-alueilla. Kaupungilla ei ole myöskään vapaita vuokra-asuntoja ja asuntojonossa on satakunta ruokakuntaa. [Asiasta blogissani]*
(136MV)

(136MV)

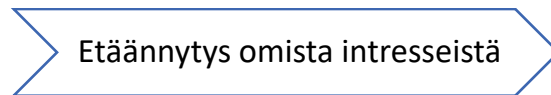
TE: *Turvapaikan saaneilla tulee olla normaali ihmisen oikeus liikkua ja muuttaa Suomessa työpaikkansa valiten, joten mitään tarvetta 'ottaa vastaan' ei voi olla. Turvapaikan saaneet eivät ole liikuteltavaa karjaa tai ihmiskauppatavaraakaan, tai ongelmajätettä. (211ME)*

(211ME)

Etäännytyksestä omista intresseistä edustivat myös vastaukset, joissa vedottiin oman kunnan kokoon, talous- tai asunotilanteeseen tai turvapaikan saaneiden näkökulmaan, esimerkiksi virikkeettömyyteen tai yhteisön puutteeseen. Tätä esiintyi niin pienten kuntien ehdokkailla kuin suurten kaupunkien. Suuret kaupungit vetosivat usein jo olemassa olevien maahanmuuttajien suureen määrään, joten heidän perusteluitaan esitän määrällistämisen alla.

TE: *En näe kuntaani kovinkaan houkuttelevana paikkana turvapaikanhakijan näkövinkkelistä katsoen. (162MV)*

(162MV)

TE: *Kuntamme on sen verran pieni että sillä ei ole resursseja ottaa vastaan maahanmuuttajia. (163MV)*

(163MV)

Kontrastien käyttö

Selväsi yleisin ja tyypillisin kontrastien käyttö liittyi vastauksissa nollasumma-peli ajatukseen, jossa vastakkain olivat omat kuntalaiset ja muut, usein tarkemmin määrittelemättä jätetyt. Vastauksissa ilmaistiin selkeä ajatus siitä, että ensin pitää auttaa omia kansalaisia tai kuntalaisia. Toisinaan näihin viitattiin asioina, kuten ehdokkaan (24MV) vastauksessa ja kontrasti saatettiin toistaa suhteessa esimerkiksi joidenkin hyvinvointivaltion palveluiden heikentymiseen. Esiin nostettiin hädänalaisuus ja

heikko-osaisuus myös heidän keskuudessaan sekä pidemmälle vietyä ajatusta siitä, että muualta tulevia voidaan auttaa vasta, kun omien asiat ovat kunnossa, jos rahaa jää. Todennäköisyys tällaiselle tilanteelle on olematon. Lopussa ehdokas (209ME) vielä tarkentaa, että apua voidaan tuolloin tarjota hätää kärsiville, ei siis kenelle tahansa.

TE: *Asiat laitettava tärkeysjärjestykseen! Hoidetaan ensin omat asiat kuntoon. Kokkolan talous on niin huonossa kunnossa ettemme voi taata ja turvata näiden ihmisten kotouttamista ja lisäksi se olisi jostain muusta palvelusta pois. (24MV)*

(24MV)

TE: *Omaa väestöä ja omia kuntalaisia tulee auttaa ensin. Heidän joukostaan löytyy hädässä olevia ja turvaa tarvitsevia jo aivan liikaa. Jos heidän auttamiseltaan jää resursseja ja rahaa kovastikin yli, autetaan sitten ulkomaalaisia hätää kärsiviä. (209ME)*

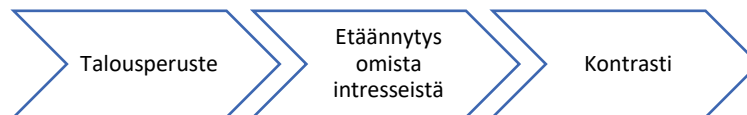

(209ME)

Talous

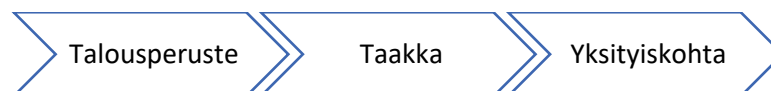
Monet ehdokkaat perustelivat kieltäytymistään kokonaan tai osittain maahanmuuttajien vastaanottamisesta taloudellisilla syillä, jotka liittyivät myös haittaan, uhkakuviin ja määrällistämiseen. Talouteen vetoaminen perusteena on myös keino etäännyttää asiaa omista intresseistä. Talous perusteen käyttöön linkittyy vahvasti myös maahanmuuttajien esittäminen taakkana tai hyötynäkökulman kautta. Maahanmuuttajat kuvataan joko taloudellisena rasitteena, jopa epäoikeudenmukaisten taloudellisten tukien saajina tai hyötynäkökulmasta kuvattaessa työperäisiä maahanmuuttajia tai työpaikan hankkivia muita tulijoita hyväksyttävinä tai ehdoin hyväksyttävinä ryhminä.

TE: *Kannuksella on talous muutenkin niin tiukalla, että moniin tärkeisiin asioihin ei ole varaa. Siksi Kannuksella ei ole varaa turvapaikanhakijoiden vastaanottoon. Yhteiset verorahat tulee käyttää ensisijaisesti kannuslaisten asioiden parantamiseen. (3MV)*

(3MV)

TE: *Ei pienen kunnan taloudellinen pohja kestä, kaikkia heistä aiheutuvia suorja ja piilokuluja. (108MV)*

(108MV)

TE: *Oulun talous ei yksinkertaisesti enää kestä pakolaisten ottamista. Haitat ovat jo nyt selvästi nähtävissä. On tehtävä puolueeton selvitys pakolaisten aiheuttamista kustannuksista ja ongelmista. Kuntalaisilta on kysyttävä äänestyksellä kantaa jos pakolaisia aiotaan ottaa lisää. (289ME)*

(289ME)

Ääri-ilmaisut

Monet vastaajat käyttivät vastauksissaan voimakkaita ääri-ilmauksia ilmaistessaan perusteluja esitettyyn väittämään. Ääri-ilmauksiksi määrittelin vastaukset, joissa käytettiin ilmaisuja kuten *ei yhtään, älytöntä, mitään mieltä, järjetöntä* tai muuten ilmaistiin ehdottomuutta heti oman perustelun alussa. Ääri-ilmauksilla alkavissa perusteluissa oli usein käytetty monipuolisesti erilaisia retorisia keinoja myös lyhyemmissä perusteluissa, kuten ehdokkaan (115MV) vastauksesta käy ilmi.

TE: *Ei todellakaan. Ainoastaan lisää kuluja kunnalle EI mitään hyötyä moisista loisista. Ja ihmisryhmästä riippuen ongelmia ja turvattomuutta.* (115MV)

(115MV)

TE: *Pienen kunnan ei ole mitään mieltä ottaa turvapaikan saaneita kuntaan asumaan. Nyt kun sote-uudistus ja maakuntahallinto toteutuvat, ei ole mitään tietoa mihin kunnalla on varaa. Turvapaikan saaneista valtio maksaa 3 vuotta kunnalle ja sen jälkeen kunta voi joutua elättämään turvapaikan saaneita monta sukupolvea sosiaaliuilla, tämä on tapahtunut somalien keskuudessa jo. Ilmainen raha houkuttelee jäämään suomeen loppuelämäksi.* (262FE)

(262FE)

Historia

Olen käyttänyt historian perustetta tässä työssä hieman Wodakin (2015, s. 53) kuvaamasta tavasta poiketen. Siinä missä Wodak (2015) liittyy historiaperusteen siihen, että jokin on toiminut aiemmin, tässä työssä liitän historiaperusteen vetoamiseen jo aiemmin tehtyyn osuuteen suhteessa maahanmuuttajiin tai turvapaikanhakijoihin. Alla olevissa esimerkeissä on nähtävissä ajatus siitä, että kun maahanmuuttajia on otettu jo vastaan tietty tarkemmin määrittelemätön määrän tai kiintiö, on oma velvollisuus tehty

ja tietynlainen kipupiste saavutettu. Tätä käytetään perusteena oikeuttamaan tulijoiden vastaanottamisesta kieltäytymistä.

TE: *Raisio on ottanut jo vastaan erittäin paljon turvapaikanhakijoita monen vuoden ajan. Tästä on seurannut suuria kustannuksia ja ongelmia kunnan talouteen. Meillä ei ole enää varaa ottaa vastaan maahanmuuttajia ilman, että joutuisimme korottamaan veroja ja leikkaamaan palveluja. Me olemme osamme tehneet ja voimme hyvin olla ottamatta enää yhtään lisää. Katsotaan tilanne sitten uudelleen, kun muissa kunnissa maahanmuuttajien määrä on samalla tasolla kuin Raisiossa. (94MV)*

(94MV)

TE: *Helsinki on jo osansa tehnyt. Turvapaikanhakijoita tulee vähentää, ei lisätä. (314ME)*

(314ME)

Yksityiskohtien tai henkilökohtaisten kuvausten käyttö sekä realiteetteihin vetoaminen

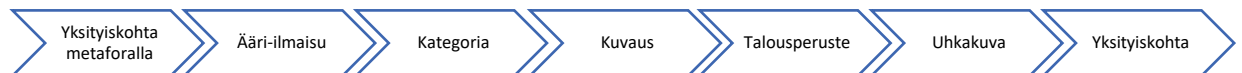
Yksityiskohtia ja kuvauksia käytettiin vastauksissa perustelemaan tai vahvistamaan esitettyä ajatusta. Vastauksissa saatettiin luoda uhkakuvia tulevaisuudesta, kuvattiin tilanteita tai omia kokemuksia. Perustelua ei tyypillisesti aloitettu yksityiskohtien kuvaamisella, kuten ehdokkaat (28MV) ja (7MV). Tyypillisempää oli ensin esittää tarkennus jonkin muun retorisen keinon kautta, jota sitten vahvistettiin yksityiskohdilla, kuten ehdokas (70MV).

TE: *Kauhavalla on toiminut jo syksystä 2015 asti vastaanottokeskus, jota vastustin keräämällä n.2000 nimeä adressiin, tekemällä kuntalaisaloitteen ja järjestämällä yleisökokouksen. Vastaanottokeskuksen toiminta pitäisi saada lakkautettua, koska siitä ei ole kaupungille hyötyä. Taloudellinen hyöty menee alueen omistajille ja kaupungille jää ongelmat. Pahin ongelma on kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneet, joita ei saada palautettua kotimaihinsa. (28MV)*

(28MV)

JE: *Syksyn 2015 suuren turvapaikanhakijoiden tulvan perusteella olen sitä mieltä, että kaupungin ei tule missään nimessä vastaanottaa turvapaikanhakijoita. Ei myönteisen päätöksen saaneita eikä varsinkaan kielteisen päätöksen saaneita. Syksyllä 2015 tulleista turvapaikanhakijoista valtaosa on yksin tulleita nuoria miehiä, jotka ovat matkanneet lukuisten turvallisten maiden läpi Suomeen. Ylöjärvelle ei tule myöskään perustaa vastaanottokeskuksia tai hätämajoitustiloja. Tämä on kustannus -ja ennen kaikkea turvallisuuskysymys. Oleskeluluvan saaneet turvapaikanhakijat tulee hajasijoittaa harvaanasutuille alueille, ei keskittää tietyille alueille. (7MV)*

(7MV)

JE: *Autetaan niitä joilla on hätä - oikeasti. Jos turvapaikka on myönnetty ja työtä tiedossa niin oikeus kai on jäädä? Viranomaiset tutkineet taustan, toivottavasti. Suosin etupäässä naisia, lapsia, vanhuksia. En niitä, jotka haluavat nostaa elintasoaan meidän kustannuksellamme. Kotoutumisen suhteen olen skeptinen, sillä yli seitsemän vuotta Saksassa asuneena tiedän sen olevan haastavaa. (70MV)*

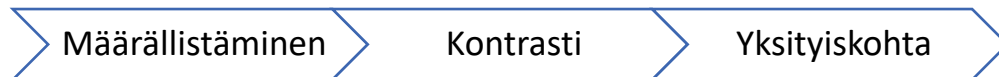
(70MV)

Määrällistäminen ja numerot

Joissain vastauksissa käytettiin määrällistämistä vahvistamaan omaa viestiä ja sen painoarvoa ja uskottavuutta. Kovin monissa perusteluissa ei käytetty numeroita, sanallista määrällistämistä käytettiin tyypillisemmin. Tällaisia olivat paljon, riittävästi ja

liikaa. Mielenkiintoista on, että suurin osa numeroilla määrällistämistä käyttäneistä ehdokkaista tässä aineistossa olivat naisia. Palaan tähän vielä tarkemmin diskussiossa.

TE: *Meille on otettu jo useamman vuoden 20 henkilöä joka toinen vuosi ja kuntapaikkoja viime vuonna annettiin yli 100. Heidän tulee ensin kotoutua ennen uusia sijoituksia. Meillä ei ole vielä riittävää kokemusta heidän kotoutumisestaan ja työelämään siirtymisestä. (111FV)*

(11FV)

TE: *Kajaani ottaa 50 kiintiöpakolaista joka vuosi=valuuston päätös. Lisäksi viime vuoden aikana on tullut meille yli 500 turvapaikanhakijaa ja syksyllä kaksi turvapaikanhakijaa tekivät Otanmäessä henkirikoksen. Ehkä tämä riittää tämän kaupungin osalta. Toivon, että muutkin kunnat hoitavat oman osuutensa. (179FV)*

(179FV)

Uhkakuvien käyttö

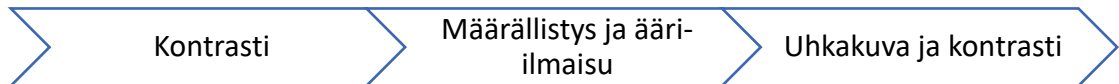
Erilaisia maahanmuuttajaryhmiä esitettiin perusteluissa uhkana tai vaarana, luoden näin erilaisia uhkakuvia, tyypillisimmin joko taloudelle tai turvallisuudelle ja toisinaan molemmille. Tällä voitiin tehdä vastaanottamisesta kieltäytymisen ymmärrettävämmäksi ja mahdollisesti hyväksyttävämmäksi. Uhan tai vaaran kuvauksella ei juurikaan aloitettu perusteluita, mutta niitä löytyi monenlaisten pohjustusten yhteydessä, kuten ehdokkailla (1MV) ja (347ME). Suurin osa uhkakuvista liittyi talouteen, tai fyysiseen turvallisuuteen. Muutamat ehdokkaat mainitsivat myös symbolisen uhkan suomalaiselle kulttuurille, jota pidettiin yhteensovittamattomana joiden tulijoiden kulttuurin kanssa.

TE: *Ei pidä. Kunnan ensisijainen tehtävä on pitää huolta kuntalaisistaan, niin sen on oltava Joensuun kaupungissakin. Lisäksi vastaanottokeskuksissa ja niiden lähialueilla esiintyy järjestyshäiriöitä sekä turvattomuutta. Joensuussa on huolehdittava joensuulaisten turvallisuudesta. (1MV)*

(1MV)

JE: *Mikkelin alueella on jo tarpeeksi työttömiä maahanmuuttajia. Lisää ei enää tarvita. Kysymys on myös paikallisten asukkaiden turvallisuudesta tai turvallisuuden tunteesta.* (347ME)

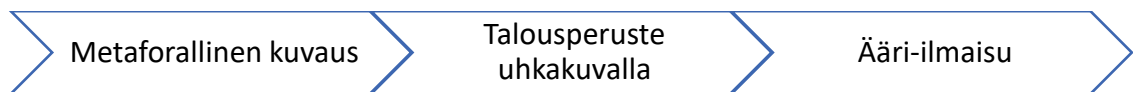

(347ME)

Metaforat

Metaforan käyttöön sisällytin erilaisten latautuneiden ilmausten käyttämisen, joilla useimmin viitattiin muualta tuleviin henkilöihin. Mukana oli myös erilaisia keinoja värittää kieltä tai toistaa jokin perussuomalaisten kuntavaaliohjelmassa esiintynyt ilmaisutapa. Olen luokitellut metaforien alle turvapaikan hakijoiden määrään liittyviä ilmauksia, kuten (173MV) tai negatiivisesti latautuneiden nimitysten käyttöä joistain tulijoista, kuten (212ME).

TE: *Turvapaikanhakijat valuvat muualta Suomesta joka tapauksessa pikkuhiljaa pääkaupunkiseudulle. Esim. maahanmuuttajien koulutus tulee hyvin kalliiksi. Vantaan viimevuotinen muuttovoitto toi tappiota. Vantaalle ei tule sijoittaa vastaanottokeskuksia.* (173MV)

(173MV)

TE: *Todellisia hädänalaisia tulee auttaa, ei rintamakarkureita ja elintasoturisteja.* (212ME)

(212ME)

5.3.2 Vähemmän käytettyjä retorisia keinoja

Vahvistus asiantuntijuudella tai konsensuksella

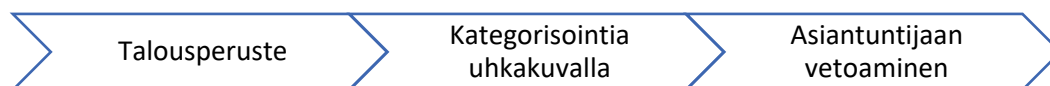
Muutamissa vastauksissa käytettiin asiantuntijalausunnolla tai konsensuksella vahvistamista keinona. Tämä oli kuitenkin selvästi edellä esiteltyjä keinoja harvinaisempaa. Tutkimuksiin viitataan ylimalkaisesti tai niiden tekijäksi mainitaan ei-tieteellinen taho, kuten ehdokkaan (75MV) perustelussa. Asiantuntijoihin ei vedottu kuin yksittäisissä perusteluissa ja muutamissa konsensukseen (51MV).

TE: *Mikäli kyseinen kysymys esitettäisiin kuntalaisille, vastaus olisi ei ja edustan siinä heidän näkökantaansa. Pakon edessä naisia ja lapsia, ei parhaassa iässä olevia nuoria miehiä. (51MV)*

(51MV)

TE: *Mielestäni Kaarinalla ei ole riittävää kantokykyä tällaiseen toimintaan. Varsinkaan kun tietyt ryhmät tutkimuksien mukaan integroituvat ja työllistyvät erittäin huonosti. He tulevat tulevaisuudessa jäämään yhteiskunnan tukien varaan. Näen tämän myös turvallisuuskysymyksenä. Lännen Median tekemän tutkimuksen mukaan 79% eli lähes neljä viidestä rivipoliisista pitää turvapaikanhakijoita uhkana turvallisuudelle. Uskoisin heillä olevan käytännön kokemusta asiasta. (75MV)*

(75MV)

Toisto

Suoraa toistoa, kuten ehdokkaalla (155MV) käytettiin vain harvoissa vastauksissa. Osaltaan tähän saattoi vaikuttaa se, etteivät annetut perustelut kannanotolle olleet kovin pitkiä. Toisaalta kuten edellä on esitetty samaa retorista keinoja, saatettiin toistaa saman vastauksen sisällä, vaikkei sisältö ollutkaan identtinen aiemmin käytettyyn ilmaisuun.

TE: *Oman kunnan asukkaille pitää saada lisää vuokra-asuntoja ja töitä. Valtio joutuu velkarahalla maksamaan pakolaisten kustannukset ja veronmaksajilta se viimekädessä peritään. Täällä on köyhyyttä jo*

omastakin takaa. Oman maan kansalaisten asiat kuntoon ja ihmisille töitä, työttömiä on jo ihan tarpeeksi, ilman pakolaisiakin. (155MV)

(155MV)

Vasta-argumentilta suojautuminen

Vasta-argumentilta suojautumisen löysin vain yhdestä aineistoni vastauksesta, jossa kannan ilmoitetaan olevan poliittinen ja pyritään torjumaan mahdollista rasismiin liitettyä vasta-argumenttia.

JE: *Jyrkkä kantani on että. Suomen on saatava ensisijaisesti oman väestönsä asukkaiden olot edes tyydyttävään kuntoon ennen kuin tänne voidaan sijoittaa ainuttakaan turvapaikan hakijaa. Mielipiteeni on poliittinen kanta, ei rasistinen. (250ME)*

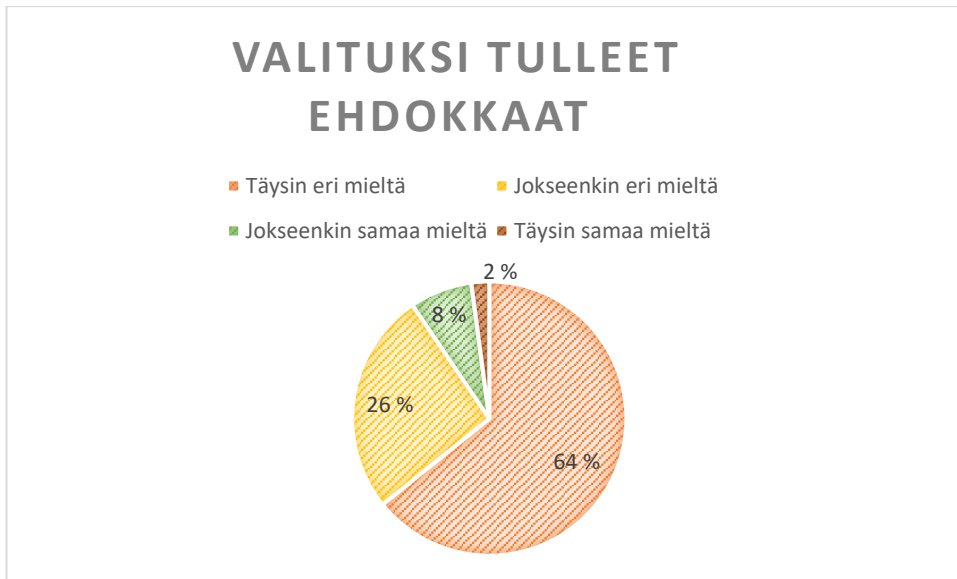
(250ME)

5.4 Eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden käyttämissä retorisissa keinoissa

Selvin ero valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden löytyi heidän kannanotoistaan, jotka esittelen tarkemmin alaluvussa 5.4.1. Käytetyistä retorisisista keinoista oli aluksi vaikea löytää eroavaisuuksia. Ehdokkaiden perusteluissaan käyttämien erilaisten retoristen keinojen ketjuttaminen auttoi hahmottamaan joitain eroja näiden ryhmien välillä. Näitä eroja esittelen alaluvussa 5.4.2.

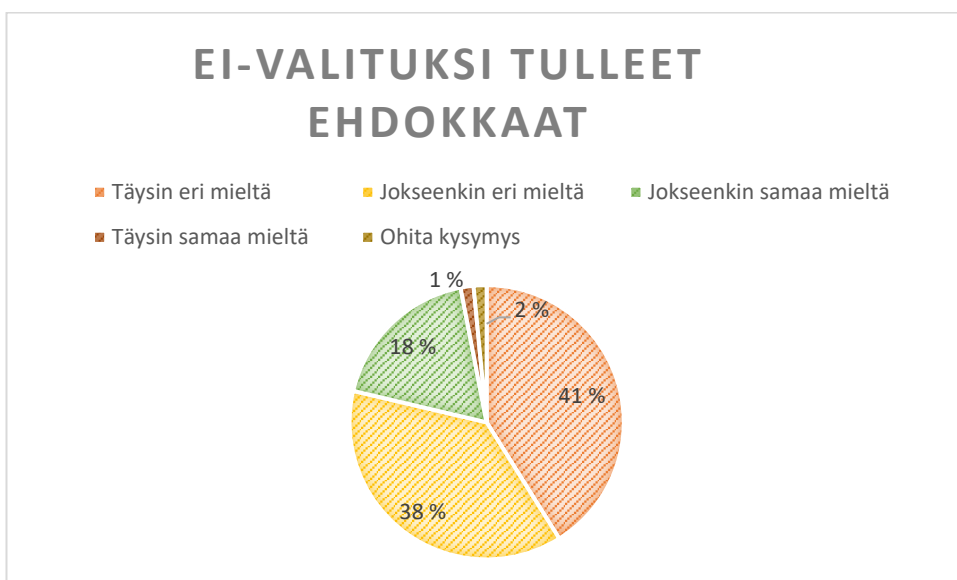
5.4.1 Erot kannanotoissa

Kuten edellä on mainittu, valituksi tulleet ehdokkaat olivat jyrkempiä kannanotoissaan suhteessa Ylen vaalikoneen väittämään 143. Kuviossa 2 esitetään valituksi tulleiden ehdokkaiden kannanottojen jakautuminen. Näistä 90 % oli joko täysin ja jokseenkin eri mieltä väittämän kanssa, jokseenkin samaa mieltä oli 8 % ja täysin samaa mieltä 2 % ehdokkaista.

Kuvio 2 Valituksi tulleiden ehdokkaiden (N=190) kannanottojen jakautuminen

Ei- valituksi tulleiden ehdokkaiden joukossa hajonta kannanotoissa oli suurempaa. Täysin eri mieltä väittämän kanssa oli alle puolet ehdokkaista (41%), joko jokseenkin tai täysin eri mieltä väittämän kanssa oli 79% ehdokkaista. Selvästi useampi ei- valituksi tulleista ehdokkaista sijoittui kannanotossaan keskivaiheille tai varovaisen myönteiselle kannalle, jokseenkin samaa mieltä väittämän kanssa oli 18 %. Kuviossa 3 on esitetty kannanottojen jakautuminen ei- valituksi tulleiden ehdokkaiden kesken.

Kuvio 3 Ei- valituksi tulleiden ehdokkaiden (N=197) kannanottojen jakautuminen

5.4.2 Erot käytetyissä retorisisissa keinoissa

Kaikkien ehdokkaiden perusteluissa saatettiin käyttää useita erilaisia retorisia keinoja saman vastauksen sisällä. Niinpä eroja valituksi tulleiden ja ei-valittujen välillä oli mahdollista tunnistaa vasta näiden keinojen käytön ketjuttamisen tarkastelun kautta. Etäännytyks omista intresseistä oli tyypillisin retorinen keino molemmilla ryhmillä. Valituksi tulleet käyttivät useammin talousperustetta perustelunsa alussa ja ei-valituksi tulleilla taas ilmeni taipumusta aloittaa perustelunsa ääri-ilmaisulla. Molemmat ryhmät käyttivät kontrasteja, etenkin suhteessa sisäryhmään, tyypillisesti (kanta)suomalaisiin tai kunnan nykyisiin asukkaisiin.

Valituksi tulleet ehdokkaat käyttivät pidempiä ja monipuolisempia retoristen keinojen ketjuja kuin ei-valituksi tulleet ehdokkaat. Valituksi tulleille oli tyypillistä vedota jo tehtyyn omaan osuuteen, eli käyttää historiaperustetta kantansa tukemiseen. Valituksi tulleet toivat myös hieman useammin esiin tulijoihin liitettyä uhkakuvia. Valituksi tulleet ehdokkaat eivät aloittaneet perusteluitaan ääri-ilmaisulla tai metaforamaisilla ilmaisuilla.

Ei-valituksi tulleille taas ääri-ilmaisun käyttö, vastauksen napakkuus ja vain yhden tai kahden retorisen keinon käyttö oli tyypillisempää. Ei-valituksi tulleet vetosivat myös harvemmin konsensukseen kuin valituksi tulleet ehdokkaat. Uhkan ja vaaran kuvauksia oli hieman vähemmän kuin valituksi tulleilla. Tähän saattoi vaikuttaa jyrkkien ääri-ilmaisujen runsas käyttö. Ei-valituksi tulleet vaikuttivat käyttävän hieman useammin yksityiskohtaisia kuvauksia, jopa listoja siitä mihin kaikkeen hyvinvointivaltion palveluihin maahanmuuttajien tai pakolaisten vastaanottaminen vaikuttaa. Ei-valituksi tulleet aloittivat määrällistämällä valituksi tulleita useammin. Valituksi tulleet ehdokkaat käyttivät vähemmän erilaisia retorisia keinoja perustelujensa alussa, mutta heidän vastauksissaan tyypillisesti oli useampia erilaisia mukana. Tämä saattoi osaltaan vaikuttaa siihen, että he vetosivat useampiin potentiaalsiin äänestäjiin kuin ei-valituksi tulleet.

Alla vielä kootusti valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden perusteluidensa alussa käyttämät keinot järjestyksessä yleisimmästä vähiten käytettyyn aloitukseen.

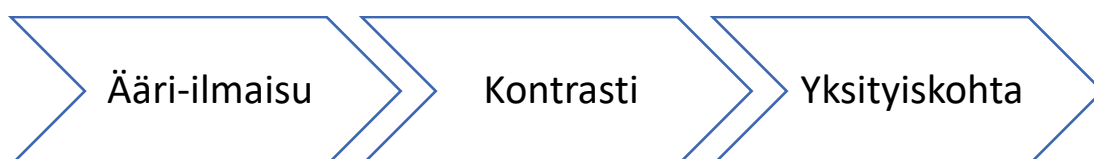
	Valituksi tulleet	Ei-valituksi tulleet ehdokkaat
1.	Etäännytys omista intresseistä	Etäännytys omista intresseistä
2.	Talousperuste	Ääri-ilmaisu
3.	Kontrasti	Kontrasti
4.	Ääri-ilmaisu	Kategoria
5.	Kategoria	Talousperuste
6.	Historiaperuste	Määrällistys
7.	Yksityiskohta	Historiaperuste
8.	Määrällistäminen	Yksityiskohta
9.	Uhkakuvat	Uhkakuvat/ Metafora / Konsensus
10.	Konsensus	

Taulukko 2 Ehdokkaiden perusteluidensa alussa käyttämät retoriset keinot

Esimerkit kuvaavista valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden retoristen keinojen ketjuista.

(Yllä valituksi tulleiden ehdokkaiden esimerkki)

(Yllä ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden esimerkki)

Ei-valituksi tulleet ehdokkaat olivat valituksi tulleita useammin maininneet perusteluissaan hyväksytyjä, ehdoin hyväksytyjä ja torjuttuja maahanmuuttajaryhmiä. Molempien ryhmien perusteluissa oli nähtävissä vaikutuksia edellä esitetystä perussuomalaisten 2017 kuntavaaliohjelmasta ja siinä käytetyistä ilmaisuista tai perustelun tavoista. On kuitenkin tärkeää muistaa myös kannanottojen merkitys vaalikonevastauksissa. Ehdokkaat esitellään omat vastauksensa kysymyksiin ja väittämiin antaneelle äänestäjälle kannanottojen yhteensopivuuden mukaan. Perussuomalaisten kannattajakuntakin saattaa olla etenkin pakolaisiin ja maahanmuuttajiin liittyvissä kannoissaan aiempaa jyrkempi. Näin ollen on mahdollista, että useampi potentiaalinen äänestäjä näki näiden jyrkemmin kantansa ilmaisseiden ehdokkaiden perustelut, eivätkä lievempiä kannanottoja ilmaisseiden ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden vastaukset tulleet samassa määrin äänestäjille esiin.

6. DISKUSSIO

Tässä tutkielmassa tutkittiin, miten perussuomalaisten puolueen kuntavaaliehdokkaat ottivat kantaa maahanmuuttoon Ylen vaalikoneen 2017 väittämälle no 143 (”Oman kuntani tulee ottaa vastaan Suomesta turvapaikan saaneita.”) antamisissaan perusteluissa sekä millaisia retorisia keinoja he käyttivät potentiaalisten äänestäjien vakuuttamiseen näissä perusteluissa. Viimeiseksi tutkittiin millaisia eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden käyttämässä retorisisissa keinoissa voitiin tunnistaa.

Olen pyrkinyt kuvaamaan analyysiprosessin mahdollisimman tarkasti. Lisäksi olen havainnollistanut tutkimustulokseni antamalla johdonmukaisesti havaintojani tukevia aineistoesimerkkejä kontekstualisoiden ne osaksi käytettyjä retorisia ketjuja. Analyysi tavoitti aineistossa esiintyviä lainalaisuuksia, sillä aineistosta saatettiin tunnistaa erilaisia suhtautumista maahanmuuttajaryhmiin sekä erilaisia vakuuttavan retoriikan keinoja, joita ehdokkaat käyttivät perusteluissaan.

Peilaan tässä vielä tutkielman tuloksia ja siitä tekemiäni havaintoja aiempiin tutkimuksiin. Etenen tutkimuskysymysteni järjestyksessä ensin tarkastellen kuvaustapoja erilaisille maahanmuuttajaryhmille, sitten niissä käytettyjä retorisia keinoja ja lopuksi havaittuja eroja valituksi tulleiden ja ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden välillä.

Aineistosta oli tunnistettavissa Keskinen (2013) kuvauksen kaltaista valikointia eri maahanmuuttajaryhmien välillä. Keskinen termi *valkoinen rajoja vartioiva maskuliinisuus* kuvaa hyvin myös useita tässä aineistossa olleita perussuomalaisten kuntavaaliehdokkaiden antamia perusteluja kannanotoilleen. Monet ehdokkaista olivat valmiita torjumaan kaikki tulijat, osa halusi tehdä eroa hyväksyttävien ja torjuttujen välille. Osa ehdokkaista luetteli erilaisia ehtoja, joiden täyttymisen myötä tulijoita voitaisiin ainakin harkita. Rajoja vartioivaan ajatusmalliin linkittyy aineistossa runsaasti esitetty valinnanvapaus, kunnalla, kansalla tai päättäjillä tulisi olla valta valita ketkä kuntaan saapuvat ja millaisin ehdoin. Muutamat tarjosivat määräaikaaisuutta tai ajatusta siitä, että tulijat voidaan palauttaa takaisin kotimaahansa heti kun se on mahdollista.

Tapauskohtaista harkintaa toivottiin usein suhteessa turvapaikanhakijoihin ja muutamissa esitettiin kyseenalaistavaan sävyyn toive siitä, että tulijoiden taustat on tutkittu kunnolla ennen kuin heille myönnetään turvapaikka Suomesta. Hyvin tärkeältä

vaikutti, että tulijat olisivat oikeasti hädänalaisia, mielellään jo jonkin verran kärsineitä ja ehkä jollain tavoin altavastaajia, joiden ainoa keino tulla Suomeen olisi kiintiöpakolaisen valintaprosessi, mieluiten pakolaisleiriltä haettuna. Tyypillisimmin oltiin valmiita vastaanottamaan naisia ja mielellään nuoria lapsia tai kokonaisia perheitä. Eräs ehdokas muistutti vielä, että perhekäsitys tarkoittaa vain ydinperhettä eli vanhempia lapsineen, ei yhteisöllisen kulttuurin laajempaa perhekäsitystä.

Vastauksissa selvästi torjutuun nimetty ryhmä olivat nuoret yksin tulevat miehet, jonka linkittäisin myös voimakkaasti tähän maskuliinisuuden aspektiin. Nuoret miehet tuntuivat uhkalta valkoisen miehen vallalle, jota Keskinen (2013) myös kuvaa. Tähän liittyy myös pelastuksen (Wodak, 2015, s. 53) näkökulma, suoheimman vastaanoton saisivat pakolaisleiriltä valitut tulijat, harkintaa haluttiin käyttää myös muuten kuntaan hakeutuviin tulijoihin. Tämä nostettiin esiin monissa vastauksissa, vaikka väittämän mukaista turvapaikan Suomesta saanutta eli pakolaista ei voida määrätä tai estää muuttamasta jonkin kunnan alueelle.

Ehdokkaiden perusteluissa maahanmuuttajat ja hyvinvointi valtio kytketään toisiinsa, kuten Sakki ja Pettersson (2016) ovat myös havainneet oikeistopopulistisessa retoriikassa usein tehtävän. 1980-luvun lopulla keskusteluun noussut ajatus ekonomisista maahanmuuttajista ja heihin liitetyistä negatiivisista kuvauksista (Wodak, 2015, s. x-xi) vaikuttaa elävän yhä vahvana perussuomalaisten ehdokkaiden perusteluissa, joissa monia tulijoita kuvataan negatiivisesti latautuneilla termeillä *elintasopakolainen* tai *elintasohuijari*. Lisäksi useissa vastauksissa kuvataan hyvinvointivaltion palveluita houkuttimina tulijoille, *ilmainen raha* kannustaa ihmisiä kulkemaan pitkän matkan monien turvallisten maiden läpi Suomeen saakka.

Suomen maantieteellistä sijaintia käytetään joissain perusteluissa myös epäilyksiä herättävänä näkökulmana, miksi tulijat tulevat näin pitkälle ja millä rahalla? Tähän liitetään muutamissa vastauksissa ajatus siitä, että vastaanottamalla itsenäisesti maahan tulevia turvapaikanhakijoita ruokitaan laitonta ihmiskauppaa ja salakuljettajien bisnestä. Pisimmälle vietyinä esitetään jopa ajatus siitä, että joku muu tienaa suuret voitot tällä, mutta suomalaisille veronmaksajille jää vain maksettavaa ja muuta haittaa tulijoista.

Tulijoiden motiivien kyseenalaistus on myös yksi keino, jolla oikeutetaan maahanmuuttajien tai ainakin joidenkin ryhmien rajaamista sosiaaliavustusten ulkopuolelle, kuten sovinnisessa suhtautumisessa sosiaaliavustuksiin tehdään

(Keskinen, 2013). Sosiaaliavustukset nähdään vain omille kuuluvina, jotka etenkin ikääntyvä, *ikänsä töitä tehnyt ja veroja maksanut* väestö on oikeutettu tulijoita voimakkaammin. Läpitunkevana ajatuksena aineistossa kulkee etno-nationalistinen voimakkaasti sisäryhmää suosiva *omat ensin* - ajattelu, jolla myös oikeutetaan maahanmuuttajien rajaamista ulkopuolelle. Ensin aiotaan hoitaa omien asiat kuntoon, ja sitten palata tähän muiden auttamiseen. Ikään kuin kaikkien Suomen kansalaisten puutteet olisivat jotenkin ratkaistavissa oleva asia, jonka voisi vain hoitaa kuntoon. Ajatus on täysin utopistinen ja sisältää vahvan ja selvän viestin siitä, että sisäryhmä tullaan aina asettamaan ulkoryhmän edelle (esim. Shkurko, 2015; Luo, 2017; Vera, 2016 & Mancini, 2019).

Aineistossa käytettiin laajasti erilaisia retorisia keinoja potentiaalisten äänestäjien vakuuttamiseen sekä Jokisen (2016, s. 345-366) että Wodakin (2015, s.53) esittelemistä repertuaareista. Tulijat esitettiin hyvin usein taloudellisena taakkana tai uhkana, retoriikassa oli nähtävissä syrjivää, toiseuttavaa, jopa rasistisia elementtejä. Tällainen retoriikka näyttäytyi ehdokkaiden perusteluissa melko normalisoituneelta, joka vahvistaa Wodakin (2015, s. xi) kuvausta oikeistopopulistisessa retoriikassa. Monipuolinen retoristen keinojen käyttö auttaa suuntaamaan omaa viestiä mahdollisimman laajalle yleisölle (Wodak, 2015, s. 46), ajoittain perustelun sisällä oli epäloogisuutta ja ristiriitaisuutta. Perustelu saatettiin aloittaa kieltäytymisellä tulijoista, mutta sitten myöhemmin kuvata keitä saatettaisiin ottaa, esimerkiksi pakon edessä tai tietyin ehdoin. Kannanotot olivat voittopuolisesti negatiivisia suhteessa väittämään. Valituksi tulleilla painotus oli ei-valituksi tulleita selkeämmin täysin eri mieltä olevissa kannanotoissa.

Perussuomalaisten 2017 kuntavaalien vaaliohjelmasta tunnistettavia teemoja ja realiteetteina esitettyjä asioita olivat erityisesti ajatus rajallisista resursseista, maahanmuuttajien esittäminen taloudellisena taakkana, ajatus sisäryhmän asettamisesta tulijoiden edelle suhteessa sosiaalietuuksiin ja palveluihin sekä ajatus automaattisesti tarjottavista asunnoista tulijoille (Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma 2017). Näitä kuvattiin monissa vastauksissa. Vaikka vastauksissa käytettiin paljon omista intresseistä etäännyttämisen retoriikkaa, mukana oli myös paljon uhkakuvia ja voimakasta vastakkainasettelua (Palonen & Saresma, 2017, s.17).

Aineistosta saattoi tunnistaa myös vastuun väistelystä sekä siitä, että tulijoiden olisi joko itsensä tai ehdokkaan sisäryhmän kannalta parempi hakeutua toisenlaiseen

ympäristöön kuin ehdokkaan oma kunta. Isoissa kaupungeissa asuvat ehdokkaat vetosivat siihen, että maahanmuuttajataustaisia oli jo paljon ja oma vastuu oli jo täten kannettu. Myös maaseudun asuntojen edullisuuteen ja tyhjentymiseen vedottiin. Pienempien paikkakuntien ehdokkaat taas kuvasivat kaupunkeja virikkeellisempinä, kansainvälisempinä tai paremmilla resursseilla varustettuina. Kuvauksissa mainittiin myös se, että maahanmuuttajat itse usein hakeutuvat isompiin kaupunkeihin. Toisin sanoen, monet ehdokkaat toivoivat jonkun muun kuin oman kunnan ottavan tulijoita vastaan.

Perusteluissa esitettiin myös enemmistöön kuuluvaa ryhmää mahdollisen syrjinnän kohteena, jota on myös tavattu aiemmissa tutkimuksissa (esim. Doeschler & Jackson, 2018). Etenkin suhteessa työ- tai opiskelupaikkoihin tai vaaliohjelmassakin mainittuun enemmistön epäreiluun kohteluun suhteessa vuokra-asuntoihin. Maahanmuuttajien tulon myötä ilman tai vähemmälle jäävinä kuvattiin *omia* nuoria, ikääntyviä ihmisiä tai tarkentumattomammin *omia*. Tässä heijastuu voimakkaasti nollapeli- ajattelu, jossa toiselle annettu tuki on väistämättä pois joltain muulta sekä vaaliohjelmassa kuvattua rajallista resursseista kilpailua.

Tyypillisin uhkakuva suhteessa maahanmuuttajiin liittyi ehdokkaiden perusteluissa väkivaltarikoksiin, joista muutamat antoivat käytännön esimerkkejä. Perussuomalaisten kuntavaaliohjelmassa (2017) todetaan ”*Esimerkiksi seksuaalirikokset ovat lisääntyneet selvästi, ja maahanmuuttajien osuus tekijöissä on yksiselitteinen.*” Tällainen ilman minkäänlaisia lähdeviittauksia esitetty voimakas kuvaus ruokkii negatiivisia stereotyyppioita maahanmuuttajia, etenkin miehiä kohtaan. Aineistosta löytyi myös muutama maininta symbolisista uhkakuvista, joita maahanmuuttajat edustivat suomalaiselle kulttuurille sekä useita talouteen liitettyjä uhkakuvia, joita on tunnistettu myös aiemmissa tutkimuksissa (Schmuck & Matthes, 2017).

Oikeistopopulistisen puolueen jäsenistölle tavanomaista maahanmuuttoskeptisyyttä (Fangen & Vaage, 2018) on nähtävissä lähes kaikilla aineiston ehdokkaista Osa ehdokkaista tuo esiin huolensa myös ajatuksen siitä, että suomalainen ja tulijoiden oma kulttuuri ovat keskenään yhteensovittamattomia, kuten on aiemmissakin tutkimuksissa havaittu (esim. Fangen & Vaage, 2018). Maahanmuuttajien ja yleisesti monikulttuurisuuden vastustamista (esim. Wiberg, 2011, s. 15-17) löytyi myös näistä perusteluista.

Perusteluissa talouden ja turvallisuuden näkökulmat tuotiin humanitaarisia näkökulmia voimakkaammin esiin. Taloutta kuvattiin usein heikkona, hädin tuskin riittävänä tai riittämättömänä edes nykyisten kuntalaisten tarpeisiin. Turvallisuuden tunteeseen vedottiin herättämällä pelkoja ja epäluuloja tulijoita kohtaan. Tunteita herättävää retoriikkaa käytettiin erityisesti suhteessa pelon herättämiseen, jonka on todettu usein saavan potentiaalisia äänestäjiä liikkeelle (Jerit, 2004). Pelkoja ja huolia hyödynnettiin yksinkertaistetun retoriikan muodossa (Wodak, 2015, s. 15).

Vastakkainasettelua tehtiin paitsi sisäryhmän ja ulkoryhmän välillä myös maahanmuuttajien ja hyvinvointivaltion palveluiden välillä. Muutama ehdokas luetteli maahanmuuttajia ensisijaisempia sijoituskohteita verorahoille. Monet muistuttivat siitä, että maksajia maahanmuuttajista koituville kuluille ovat viime kädessä veronmaksajat. Muutama ehdokas jopa kysyi perusteluissaan *mistä olemme valmiita luopumaan?* , jos haluamme olla hyvän tekijöitä. Näihin liittyy ajatus siitä, että monikulttuurisuuden kannattaminen on naiivia ja ymmärtämätöntä (Fangen & Vaage, 2018).

Perusteluissa käytetyt ääri-ilmaisut ja ehdottomuus ovat myös hyvin linjassa perussuomalaisten 2017 kuntavaaliohjelman peräänkuuluttaman suoraan puhumisen ja poliittisen korrektiuden karsimisen kanssa. On hälyttävää huomata, kuinka tällainen retoriikka on lisääntynyt paitsi perussuomalaisten kaltaisten oikeistopopulististen puolueiden keskuudessa myös laajemmin politiikan kentällä (Lönnqvist ym., 2020).

Tässä tutkielmassa valituksi tulleiden kannanotot olivat jyrkemmin ja systemaatisemmin negatiivisia kuin ei- valituksi tulleiden. Valituksi tulleet käyttivät monipuolisemmin erilaisia retorisia keinoja ja heidän perusteluissaan muodostui pidempiä ketjuja erilaisista keinoista kuin ei-valituksi tulleiden ehdokkaiden perusteluissa. Ei-valituksi tulleet ehdokkaat luettelivat enemmän erilaisia maahanmuuttajaryhmiä, joita olivat valmiita hyväksymään ehdoilla tai ilman. Mielenkiintoisesti taas ei-valituksi tulleet valituksi tulleita useammin aloittivat omat perustelunsa vahvalla ääri-ilmaisulla.

Vetosiko juuri selkeä ja mahdollisimman yksiselitteinen kannanotto paremmin äänestäjiin kuin eri ihmisryhmien erittely ja lievemmat kannanotot? Vaalikoneessa kannanotto on ensisijaisempi kuin sille annettu perustelu, sillä vaalikone etsii yhteensopivuutta juuri äänestäjän ja ehdokkaan kannanottojen välillä. Niinpä kannanotoille annetut perusteet ovat relevantteja tai edes näkyvillä potentiaaliselle

äänestäjälle vain, jos hänellä on riittävän paljon yhteensopivia kannanottoja ehdokkaan kanssa. Kyse voi myös olla polarisoitumisesta entistä toimivampana keinona kuten Lönnqvist ja kollegat (2020) ehdottavat saman ja vuoden 2012 kunnallisvaalien vaalikoneaineistoja vertailevassa tutkimuksessaan. Yksinkertaistus ja samanlaisina toistuvat viestit ovat myös tärkeitä oikeistopopulistisen retoriikan keinoja, joilla rakennetaan yhteyttä äänestäjiin (Mancini, 2019).

On kuitenkin mahdotonta tietää, kuinka monet vaalikonetta käyttäneistä perussuomalaisten äänestäjistä tutustui myös väittämälle annettuihin perusteluihin tai kuinka paljon nämä vaikuttivat heidän äänestyspäätökseensä. Kannanotot edellä kuvatulla tavalla saattoivat olla merkityksellisempiä äänestäjien ja ehdokkaiden linkittymiselle kuin itse perustelut. Tähän liittyy se, että kannanotot olivat useimmin erittäin jyrkkiä, täysin eri mieltä väittämän kanssa, mutta monet näistäkin sisälsivät hyväksytyjä tai ehdoin hyväksytyjä tulijoita. Tämä voi myös liittyä siihen, että jyrkempi kannanotto tähän teemaan todennäköisesti tuottaa enemmän osumia maahanmuuttokriittiseen perussuomalaisten äänestäjäkuntaan (esim. SK, 3/2020).

Tämän tutkielma voi osaltaan tarkentaa ja laajentaa kuvaa oikeistopopulistisesta maahanmuuttajiin liitetystä retoriikasta tällä politiikan tasolla. Kuten tutkielman alussa on esitetty huomiota saavat tyypillisesti puolueiden näkyvimmit tai kärkkäimpiä julkaisuja tuottavat toimijat. Tämän tutkielman tuloksissa on havaittavissa Lönnqvistin ja kollegoiden havaitsemaa polarisoitumista sekä perussuomalaisten erittäin voimakkaan kriittinen suhtautuminen maahanmuuttajiin, jotka nähdään 90% perussuomalaisten keskuudessa merkittävänä yhteiskunnallisena uhkana.

Mahdollisena jatkotutkimuskohteena kuntavaalien vaalikoneaineistosta voisi olla perussuomalaisten naisehdokkaiden käyttämän retoriikan tarkastelu. Kootessani tätä aineistoa edellä kuvatuilla perusteilla, joukosta karsiutui huomattava määrä naisehdokkaita pois, jotka olivat olleet täysin eri mieltä väittämän 143 kanssa, mutteivät olleet jättäneet tälle perusteluja. Tässä tutkielmassa huomioni kiinnittyi siihen, että naiset käyttivät miehiä useammin määrällistystä ja lukuja retorisenä keinona perusteluissaan. Onko naisten sukupuoleen mahdollisesti liitettyjen ennako-oletusten kautta vaikeampaa olla jyrkästi jotain ihmisryhmää vastaan kuin miesten? Liittykö runsaampi lukujen käyttö haluun tulla otetuksi vakavasti sekä oman näkemyksen

vahvistamiseen kiistämättömillä tosiasioilla? Aineistossani oli runsaasti miehiä, jotka esittivät mitä erilaisempia ja äärimmäisiä perusteluita kannanotolleen ilman minkäänlaisia lukuja. Tätä olisi mielenkiintoista tutkia tarkemmin sekä sitä millainen sosiaalinen normi maahanmuuttoon suhtautumiseen perussuomalaisten puolueen sisällä on.

Jatkossa voisi olla mielenkiintoista myös tutkia tässä tutkielmassa esiin nousseiden retoristen keinojen ja maahanmuuttajiin liitettyjen kuvausten jatkumoa esimerkiksi vuoden 2021 vaalikoneen kannanotoissa ja perusteluissa. Olisi mielenkiintoista nähdä mitkä asiat toistuvat ja millaisia mahdollisia muutoksia ehdokkaiden vastauksissa on nähtävissä.

Perussuomalaisten ehdokkaat olivat vastanneet selvästi harvemmin vaalikoneen kysymyksiin systemaattisesti tai jättäneet perusteluita vastauksilleen, kuten edellä on kuvattu. Vaikuttaisi siltä, etteivät vaalikonevastaukset ole ensisijainen keino vakuuttaa äänestäjiin. Olisi mielenkiintoista selvittää miten perussuomalaisten äänestäjien näkökulmaa ja mitkä ovat heidän näkökulmastaan tärkeimmät keinot saada tietoa ehdokkaiden suhtautumisesta erilaisiin teemoihin.

Tutkielman rajoituksia ovat pienehkö ja täsmällinen, vain yhteen vaalikoneen väittämään keskittyvä tarkastelu. Niinpä tutkielman tulokset ovat suuntaa-antavia suhteessa tämän teeman tarkasteluun, eikä niitä ole mahdollista yleistää koskemaan laajemmin perussuomalaisten puolueen retoriikkaa edes suhteessa maahanmuuttajiin. Joitain toistuvia retorisia keinoja sekä yleistä suhtautumista maahanmuuttajiin voidaan myös tämän aineiston pohjalta havaita.

Tutkimuksen eettiset kysymykset

Tutkimuksessa on tärkeää pitää huolta tutkimuksen kohteina olevien henkilöiden oikeudesta yksityisyyteen, mielipiteen vapauteen ja sananvapauteen.

Vaalikoneaineiston vastauksissa on mukana kotipaikka, ikä ja muita demografisia tietoja. Aineistossa on mukana vain niiden ehdokkaiden vastaukset, jotka ovat antaneet tähän suostumuksensa. Elokuussa 2019 artikkeliin on tehty päivitys, jonka mukaan kuntavaalien 2017 aineisto on jälleen saatavilla, mutta siitä on GDPR-syistä poistettu ehdokkaiden henkilötietoja. (Yle.fi, 2017.) Taustamuuttujia käytetään vain yleisellä tasolla kuten keskimääräinen ikä ja sukupuolijakauma vastaajissa. Aineisto koodataan

numeraalisesti, jottei yksittäinen vastaaja tule tunnistetuksi, mikäli vastaus sisältää tarkkoja tunnistetietoja, ne poistetaan tai muutetaan. Aineistoesimerkkien yhteydessä käytetään vain luotuja numerokoodeja, ei tarkempia tunnistetietoja vastaajasta.

Tutkimuskohteille ei saa aiheutua merkittäviä riskejä tai haitta tutkimuksesta. Tarkoitus ei ole tuottaa haittaa tai riskiä vaan ainoastaan tarkastella millaisia perusteita ehdokkaat ovat antaneet vastauksilleen suhteessa maahanmuuttoon ja maahanmuuttajiin. Minulla ei ole suoraa kontaktia tutkittaviin, käyttämäni aineisto on julkinen ja kaikkien saatavilla.

Lähteet

Aamulehti. 15.12.2017 22.10. *Näin perussuomalaiset hajosi ja siniset syntyivät – Timo Soinille näytettiin Halla-ahon salaiset tukilistat jo toukokuussa.* [viitattu 3.11.2020]

Saantitapa: <https://www.aamulehti.fi/a/200607202>

Adamson, G. (2019). Why Do Right-Wing Populist Parties Prosper? Twenty-One Suggestions to the Anti-Racist. *Society*, 56(1), pp. 47-58. doi:10.1007/s12115-018-00323-8

Bursztyn, L., Egorov, G. & Fiorin, S. (2017) From Extreme to Mainstream: How Social Norms Unravel. *NBER Working paper No. 23415. Issued in May 2017. Political Economy Program.* (DOI): 10.3386/w23415

Cortes-Vazquez, J. A. (2019) In the name of the people: The populist redefinition of nature conservation in post-crisis Spain. *Geoforum*, 108, .
doi:10.1016/j.geoforum.2019.12.004

Doerschler, P. & Jackson, P. (2018). Radical Right-Wing Parties in Western Europe and their Populist Appeal: An Empirical Explanation. *Societies Without Borders*, 12(2), p. 1.

Fangen, K., & Vaage, M. (2018). “The Immigration Problem” and Norwegian Right-Wing Politicians. *New Political Science*, 40(3), 459–476.

<https://doi.org/10.1080/07393148.2018.1487145>

Ivarsflaten, E., & Gudbrandsen, F. (2012). The populist radical right in Western Europe. *Europa Regional Surveys of the world: western Europe, 2012*, 1-5.

Helsingin Sanomat, 28.12.2019, *Perussuomalaisten kannatus jatkaa kasvua, keskustan tulos kaikkien aikojen huonoin.* Teemu Muhonen.

<https://www.hs.fi/paivanlehti/28122019/art-2000006356267.html>

Helsingin Sanomat, 6.3.2021, *Kirsi Piha koki saaneensa lupauksen, ettei häntä aseteta vastakkain Wille Rydmanin kanssa – HS selvitti miten kokoomuksen kriisi syntyi hetki hetkeltä.* Noona Bäckgren. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000007844219.html>

- Jerit, J. (2004). Survival of the fittest: Rhetoric during the course of an election campaign. *Political Psychology*, 25(4), 563-575.
- Jokinen, A., Juhila, K. & Suoninen, E. (2016). *Diskurssianalyysi. Teoriat, peruskäsitteet ja käyttö*. Tallinna: Vastapaino.
- Keskinen, S. (2013). Antifeminism and white identity politics ; political antagonisms in radical right-wing populist and anti-immigration rhetoric in Finland. *Nordic journal of migration research [elektronisk ressurs]*, 3, pp. 225-232.
- Keskinen, S. (2016). From welfare nationalism to welfare chauvinism: Economic rhetoric, the welfare state and changing asylum policies in Finland. *Critical Social Policy*, 36(3), pp. 352-370. doi:10.1177/0261018315624170
- Kestilä-Kekkonen, E. & Söderlund, P. (2014). Party, leader or candidate? dissecting the right-wing populist vote in Finland. *European Political Science Review*, 6(4), pp. 641-662. doi:10.1017/S1755773913000283
- Lönnqvist, J-E., Ilmarinen, V. & Sorthaix, F. (2019). Polarization in the wake of European refudgee crisis- a longitudinal study of the Finnish political elite's attitudes towards refudgees and environment. PsyArXiv Preprints. <https://psyarxiv.com/fytnx/>
- Lönnqvist, J., Ilmarinen, V., & Sorthaix, F. (2020). Polarization in the wake of the European refugee crisis – A longitudinal study of the Finnish political elite's attitudes towards refugees and the environment. *Journal of Social and Political Psychology*, 8(1), 173–197. <https://doi.org/10.5964/jspp.v8i1.1236>
- Luo, C. (2017). The Rise of Populist Right-wing Parties in the 2014 European Parliament: Election and Implications for European Integration. *European Review*, 25(3), pp. 406-422. doi:10.1017/S1062798717000126

Mancini, M. (2019). The Rhetoric of Identity in Right- and Left-wing Populism: A Brief Survey. *Nordicum-Mediterraneum*, 14(2), A6–.

<https://doi.org/10.33112/nm.14.2.7>

Mols, F. & Jetten, J. (2016). Explaining the Appeal of Populist Right-Wing Parties in Times of Economic Prosperity. *Political Psychology*, 37(2), pp. 275-292.

doi:10.1111/pops.12258

Mudde, C. (2019). The Far Right Today. In *The Far Right Today*. Polity Press.

Müller, J-W. (2017). *Mitä on populismi?*Tallinna: Tallinnan kirjapaino-osakeyhtiö.

Müller, K. & Schwarz, C. (2019). From Hashtag to Hate Crime: Twitter and Anti-Minority Sentiment. *Working paper. Electronic copy available at:*

<https://ssrn.com/abstract=3149103>

Palonen, E. & Saresma, T. (toim.). (2017). *Jätkät & jytkyt Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tallinna: Vastapaino Oy.

Perussuomalaisten kuntavaaliohjelma 2017. *Arjesta se alkaa*.

<https://www.perussuomalaiset.fi/kuntavaalit-2017/kuntavaaliohjelma-2017-arjesta-alkaa/>

Sakki, I. & Pettersson, K. (2016). Discursive constructions of otherness in populist radical right political blogs. *European Journal Of Social Psychology*, 46(2), pp. 156-170. doi:10.1002/ejsp.2142

Schmuck, D., & Matthes, J. (2017). Effects of Economic and Symbolic Threat Appeals in Right-Wing Populist Advertising on Anti-Immigrant Attitudes: The Impact of

Textual and Visual Appeals. *Political Communication*, 34(4), 607–626.

<https://doi.org/10.1080/10584609.2017.1316807>

Shkurko, A. (2015). Cognitive Mechanisms of Ingroup/Outgroup Distinction. *Journal for the Theory of Social Behaviour*, 45(2), 188–213. <https://doi.org/10.1111/jtsb.12063>

Sisäministeriö. (1.11.2020). Turvapaikanhakijat ja pakolaiset. Haettu osoitteesta:

<https://intermin.fi/maahanmuutto/turvapaikanhakijat-ja-pakolaiset>

Suomen kuvalehti 3/2020, 21.1.2020. *Helppo olla rasisti*, Pauliina Penttilä.

Suomen virallinen tilasto (SVT): Kunnallisvaalit [verkkojulkaisu].

ISSN=2323-1092. Vahvistettu Tulos 2017, 1. Ehdokkaiden ja valittujen tausta-analyysi kuntavaaleissa 2017 . Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 6.9.2020].

Saantitapa: http://www.stat.fi/til/kvaa/2017/04/kvaa_2017_04_2017-04-27_kat_001_fi.html

Suomen virallinen tilasto (SVT): Kunnallisvaalit [verkkojulkaisu].

ISSN=2323-1092. Vahvistettu Tulos 2017, 1. Kuntavaalit puolueiden kannatus kuntavaaleissa 2017. [viitattu 3.11.2020] Saantitapa:

http://pxnet2.stat.fi/PXWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaa_kvaa_2017_05/620_kvaa_2017_tau_138.px/table/tableViewLayout1/

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestöennuste [verkkojulkaisu].

ISSN=1798-5137. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 10.2.2020].

Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaenn/index.html>

Suomen virallinen tilasto (SVT): Väestörakenne [verkkojulkaisu].

ISSN=1797-5379. Helsinki: Tilastokeskus [viitattu: 10.2.2020].

Saantitapa: <http://www.stat.fi/til/vaerak/index.html>

Vaalit.fi <https://vaalit.fi/kuntavaalit> (Luettu 12.8.2020)

Van Kessel, S. (2011). Explaining the electoral performance of populist parties: The Netherlands as a case study. *Perspectives on European Politics and Society*, 12(1), 68-88.

- Vera, H. (2016). Rebuilding a Classic: The Social Construction of Reality at 50. *Cultural Sociology*, 10(1), 3–20. <https://doi.org/10.1177/1749975515617489>
- Wahlbeck, Ö. (2016). True Finns and Non-True Finns: The Minority Rights Discourse of Populist Politics in Finland. *Journal of Intercultural Studies*, 37(6), pp. 574-588. doi:10.1080/07256868.2016.1235020
- Weisskircher, M. (2020). Cas Mudde, “The Far Right Today”: Polity, Cambridge, 2019, 18.90 Euros, ISBN: 978-1-5095-3683-2. *Acta Politica*. <https://doi.org/10.1057/s41269-020-00157-5>
- Wiberg, M. (toim.). (2011). *Populismi kriittinen arvio*. Helsinki: Edita.
- Wodak, R. (2015). The Politics of Fear: What Right-Wing Populist Discourses Mean. In *The Politics of Fear*. SAGE Publications.
- Yle.fi, 22.8.2019. *Nyt kuntavaalitiedon kimppuun – Ylen vaalikoneen aineisto julkaistu avoimena datana*. <https://yle.fi/uutiset/3-9526290> (luettu 17.1.2020)